

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM
POMOCY RODZINIE
W PUŁAWACH
ZA ROK 2023**

MARZEC 2024

SPIS TEŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJA Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2023 ROK	9
	DZIAŁ 852 OPIEKA SPOŁECZNA	9
	<i>Rozdział 85205 Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>	<i>9</i>
	<i>Rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</i>	<i>10</i>
	<i>Rozdział 85220 Poradnia Rodzinna i Ośrodek Interwencji Kryzysowej</i>	<i>10</i>
	<i>Rozdział 85231 Pomoc dla cudzoziemców</i>	<i>11</i>
	<i>Rozdział 85295 Pozostała działalność</i>	<i>11</i>
	DZIAŁ 853 POZOSTAŁE ZADANIA Z ZAKRESU POLITYKI SPOŁECZNEJ	11
	<i>Rozdział 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych</i>	<i>11</i>
	<i>Rozdział 85395 – Pozostała działalność</i>	<i>12</i>
	DZIAŁ 855 RODZINA	12
	<i>Rozdział 85504 Wspieranie rodziny</i>	<i>12</i>
	<i>Rozdział 85508 Rodziny zastępcze</i>	<i>12</i>
	<i>Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych</i>	<i>14</i>
	DOCHODY POWIATU	14
III.	REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	17
	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2023–2030	18
	REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2023–2030	19
	REALIZACJA ORAZ EWALUACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PUŁAWSKIM NA LATA 2021–2023	19
IV.	PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE	24
	DZIAŁALNOŚĆ PORADNI RODZINNEJ	24
	<i>Spotkania indywidualne</i>	<i>24</i>
	<i>Poradnictwo prawne</i>	<i>25</i>
V.	OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ, HOSTEL DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ – PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	26
	DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ (USYTUOWANEGO W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ PCPR W PUŁAWACH)	26
VI.	SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ – DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ	30
	RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA	30
	<i>Działania realizowane na rzecz rozwoju pieczy zastępczej</i>	<i>32</i>

	<i>Sprawozdanie z efektów pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej</i>	37
VII.	ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ	39
	ŚWIADCZENIA DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH	39
	<i>Kontrole w rodzinach zastępczych</i>	41
	POROZUMIENIA.....	41
	ODPŁATNOŚĆ GMIN ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	42
	USAMODZIELNIANIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW	42
	MIESZKANIE TRENINGOWE (CHRONIONE)	44
	ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ	45
	ALIMENTY	46
	KIEROWANIE I NADZÓR NAD PLACÓWKĄ OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZĄ	46
	POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA	47
	POMOC CUDZOZIEMCOM W RAMACH INDYWIDUALNYCH PROGRAMÓW INTEGRACJI	47
	KIEROWANIE ORAZ NADZÓR NAD POWIATOWYM ŚRODOWISKOWYM DOMEM SAMOPOMOCY W GÓRZE PUŁAWSKIEJ	48
VIII.	SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU	49
IX.	ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZE ŚRODKÓW PFRON	50
	REHABILITACJA SPOŁECZNA	50
	WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PFRON NA ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE PUŁAWSKIM W 2023 R.	51
	<i>Turnusy rehabilitacyjne</i>	52
	<i>Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych</i>	53
	<i>Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się</i>	54
	<i>Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze</i>	56
	<i>Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny</i>	57
	WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ	58
	REALIZACJA PILOTAŻOWEGO PROGRAMU „AKTYWNY SAMORZĄD”	59
	REALIZACJA PROGRAMU PN. „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ” – EDYCJA 2023	63
X.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	66
XI.	DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	66
XII.	WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	67
XIII.	ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	67

I. WSTĘP

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), powiat realizuje określone zadania publiczne. Pomoc społeczną w powiecie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, świadczą wyspecjalizowane instytucje, tj. ośrodki pomocy społecznej podległe władzom gmin oraz od 1 stycznia 1999 r. powiatowe centra pomocy rodzinie – jednostki podległe władzom powiatu. Ustawa przypisuje tym instytucjom określone kompetencje realizowane w postaci zadań własnych samorządu gminnego i powiatowego oraz zadań zleconych samorządom przez administrację rządową.

Ustawowe zadania samorządu powiatowego z ustawy o pomocy społecznej

Do podstawowych zadań powiatu należą następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami;
- 2) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- 3) przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 4) pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz okręgowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 5) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mających trudności w integracji ze środowiskiem;
- 6) prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób;
- 7) realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;

- 8) prowadzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 9) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 10) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach;
- 11) szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 12) doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu;
- 13) podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 14) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 15) sporządzanie, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- 16) utworzenie i utrzymywanie powiatowego centrum pomocy rodzinie, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 2) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 4) udzielanie cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

Ustawowe zadania samorządu powiatowego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych

zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;

- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Zadania powiatu w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym

Zadania obejmujące zakres pomocy osobom niepełnosprawnym określone zostały w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44) wraz z aktami wykonawczymi.

Do zadań powiatu należy:

- 1) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
 - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych;
- 2) współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji programów, o których mowa w pkt 1;
- 3) udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie uchwalonych przez radę powiatu programów, o których mowa w pkt 1, oraz rocznej informacji z ich realizacji;
- 4) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności;
- 5) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa;
- 6) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób;
 - 6a) finansowanie z Funduszu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;
- 7) dofinansowanie:
 - a) uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b) sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - d) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e) rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - f) usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika,
 - g) zmiany samodzielnego lokalu mieszkalnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), dotychczas zajmowanego przez osobę niepełnosprawną, w sytuacji braku możliwości zastosowania

w tym lokalu lub w budynku racjonalnych usprawnień, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności lub jeżeli ich zastosowanie byłoby nieracjonalne ekonomicznie;

- 8) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 9) pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie;
 - 9a) przyznawanie środków, o których mowa w art. 12a ust. 1 i art. 26g ust. 1;
 - 9b) realizacja zadań, o których mowa w art. 26, art. 26d i art. 26e;
 - 9c) zlecanie zadań zgodnie z art. 36;
- 10) kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej;
- 11) współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów;
- 12) doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne;
- 13) współpraca z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych.

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej są realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Puławach. Natomiast zadania powiatu dotyczące rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach. Podmioty te są jednostkami organizacyjnymi powiatu, realizującymi jego ustawowe obowiązki odpowiednio w obszarach przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej

Zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy określone zostały w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535).

Do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia

prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- 3) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

II. INFORMACJA Z WYKONANIA BUDŻETU ZA 2023 ROK

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Powiat poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach są zadaniami własnymi o charakterze obowiązkowym.

Ogółem na realizację tych zadań w planie finansowym na 2023 r. zaplanowano kwotę **7 492 810 zł**, w tym:

- **7 180 771,00 zł** – środki własne powiatu,
- **45 400,00 zł** – dotacja na realizację Programu Ostonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – Edycja 2023 r. „Wsparcie rodziny po pandemii”,
- **202 720,00 zł** – dotacja w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 na dofinansowanie wynagrodzeń dla rodzin zastępczych,
- **32 364,00 zł** – dotacja na utrzymanie dziecka cudzoziemskiego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- **12 630,00 zł** – dotacja na pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- **3 559,00 zł** – dotacja udzielona z budżetu Wojewody na dodatek służbowy na podstawie art. 121 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dla 1 pracownika socjalnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- **15 366,00 zł** – z tytułu Funduszu Pomocy Ukrainie.

Plan finansowy jednostki na 2023 rok: **7 492 810,00 zł**

Wykonanie planu: **7 418 216,31 zł**

Realizacja: **99,00%**

Dział 852 Opieka społeczna

Rozdział 85205 Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Plan **45 400,00 zł**

Wykonanie **45 399,99 zł**

Realizacja **99,99%**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach w 2023 r. realizowało Program Ostonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – Edycja 2023 r. i współfinansowany przez MRPiPS projekt pn. „Wsparcie rodziny po pandemii”, którego celem było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomocy osobom uwikłanym w przemoc.

Na wykonanie tych zadań poniesiono nakłady rzeczowe i osobowe w ogólnej wysokości **45 399,99 zł.**

Wydatki te obejmowały:

- wydatki rzeczowe 45 399,99,00 zł

Rozdział 85218 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Plan 1 840 240,00 zł

Wykonanie 1 823 220,57 zł

Realizacja 99,07%

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach realizuje zadania własne powiatu z zakresu pomocy społecznej określone w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Na wykonanie tych zadań poniesiono nakłady rzeczowe i osobowe w ogólnej wysokości **1 823 220,57 zł.**

Wydatki te obejmowały:

- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi dla 18 pracowników zatrudnionych na 18 etatach oraz 2 umowy-zlecenia 1 614 947,65zł,
- wydatki na bieżące funkcjonowanie jednostki 199 927,92 zł,
- wydatki na naprawy remontowe samochodu i sprzętu 8 345,00 zł.

Rozdział 85220 Poradnia Rodzinna i Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Plan 409 811,00 zł

Wykonanie 400 285,04 zł

Realizacja 97,67%

Poradnia Rodzinna swoim zakresem obejmuje świadczenie specjalistycznych usług prawnych, psychologicznych i rodzinnych osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmuje działania interdyscyplinarne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, a w szczególności:

- dokonuje diagnozy sytuacji kryzysowej osób zgłaszających się po pomoc,
- udziela wsparcia psychologicznego,
- wspiera w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z wystąpieniem przemocy w rodzinie,
- udziela poradnictwa prawnego.

Środki z rozdziału 85220 na finansowanie działalności Poradni Rodzinnej i Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2023 roku wydatkowano w kwocie **400 285,04** zł w sposób następujący:

- wynagrodzenia osobowe 5 pracowników, wraz z pochodnymi, zatrudnionych na 4,75 etatu 298 424,05 zł,
- wydatki na bieżące funkcjonowanie jednostki 101 860,99 zł.

Rozdział 85231 Pomoc dla cudzoziemców

Plan	12 630,00 zł
Wykonanie	12 630,00 zł
Realizacja	100,00%

Środki z tego rozdziału w całości przeznaczono na pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy na terytorium Rzeczypospolitej lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach.

Rozdział 85295 Pozostała działalność

Plan	37 123,00 zł
Wykonanie	37 122,56 zł
Realizacja	99,99%

Środki z tego rozdziału w całości przeznaczono na opłaty za pobyt dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, które przebywa w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym dla dzieci w Kraszewie-Czubkach.

Dział 853 Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej

Rozdział 85311 Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Plan	316 466,00 zł
Wykonanie	314 642,18 zł
Realizacja	99,42%

Środki z tego rozdziału przeznaczone zostały na współfinansowanie kosztów działalności WTZ – zgodnie z art. 10b ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; koszty działalności WTZ współfinansowane są ze środków PFRON i ze środków samorządu terytorialnego lub innych źródeł. W 2023 r. wydatki z tego tytułu wyniosły 314 642,18 zł:

Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Puławach	98 340,00
Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego w Puławach	97 639,30
Warsztat Terapii Zajęciowej w Nałęczowie przy Nałęczowskim Stowarzyszeniu Charytatywnym	112 108,15
Warsztat Terapii Zajęciowej prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Koło” w Rykach	3 277,40
Warsztat Terapii Zajęciowej działający przy ul Jastrzębiej 3 w Lublinie	3 277,33
RAZEM	314 642,18

Rozdział 85395 – Pozostała działalność

Plan	15 366,00 zł
Wykonanie	8 962,00 zł
Realizacja	58,32%

W ramach tego rozdziału Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach otrzymało środki na realizację zadania z Funduszu Pomocy Ukrainie. W szczególności środki te zostały wydatkowane na:

- zadania wynikające z art. 25 ust. 3ba i 25a ust. 8 ww. ustawy, tj. dodatki specjalne dla pracowników PCPR 60,00 zł
- wydatki na wypłatę świadczeń społecznych 8 902,00 zł

Dział 855 Rodzina

Rozdział 85504 Wspieranie rodziny

Plan	202 720,00 zł
Wykonanie	202 720,00 zł
Realizacja	100%

W ramach otrzymanej dotacji dofinansowano wynagrodzenia od 1 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. dla 15 rodzinnych form pieczy zastępczej, tj. 2 rodzin prowadzących rodzinne domy dziecka, pełniących funkcję zawodowych rodzin zastępczych, 12 rodzin pełniących funkcję zawodowych rodzin zastępczych oraz 1 rodziny pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Rozdział 85508 Rodziny zastępcze

Plan	4 311 672,00 zł
Wykonanie	4 281 417,70 zł
Realizacja	99,30%

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

1. Pokrycie kosztów pobytu dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.
2. Wypłatę świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz w rodzinnym domu dziecka, a także świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, oraz wypłatę dodatku wychowawczego.
3. Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych prowadzących rodzinny dom dziecka, osoby zatrudnionej do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinnym domu dziecka oraz 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wraz z pochodnymi.

W 2023 r., na podstawie zawartych porozumień między powiatami, pokrywane były wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów w kwocie **256 504,18 zł** (wg zestawienia):

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota
1.	Powiat Opolski	2	34 308,26
2.	Powiat Jarociński	1	16 472,00
3.	Powiat Piaseczyński	1	15 472,00
4.	Powiat Lubelski	1	11 985,78
5.	Miasto Lublin	3	35 908,00
6.	Powiat Krasnostawski	2	30 944,00
7.	Powiat Lubartowski	1	13 108,63
8.	Powiat Tarnowski	1	36 604,51
9.	Miasto Warszawa	3	42 162,00
10.	Powiat Garwoliński	1	19 539,00
RAZEM			256 504,18

Świadczenia, o których mowa w pkt. 2 wyniosły 3 043 778,67 zł, w tym świadczenie na utrzymanie dziecka cudzoziemskiego umieszczonego w zawodowej rodzinie zastępczej w kwocie 17 386,51 zł.

Ponadto w ramach tego rozdziału ujęte są również wydatki z tytułu umów-zleceń dla rodzin zastępczych wraz z pochodnymi: dla 14 zawodowych rodzin zastępczych i 2 rodzinnych domów dziecka, w których zatrudnione są dodatkowo 4 osoby do pomocy, wynagrodzenie 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w wysokości 975 545,32 zł (w tym 14 428,29 zł z dotacji na dziecko cudzoziemskie umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej) oraz 5 589,53 zł z tytułu wydatków rzeczowych.

Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych

Plan	301 382,00 zł
Wykonanie	291 816,27 zł
Realizacja	96,83%

Wydatki w tym rozdziale obejmują:

- Świadczenia na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze (w tym młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz młodzieżowe ośrodki socjoterapii) w kwocie **110 635,10 zł**.
- Pokrycie kosztów pobytu dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w kwocie **181 181,17 zł** (wg zestawienia).

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba dzieci	Kwota
1	Powiat Lubelski	3	181 181,17

Dochody powiatu

Plan	2 491 037,00 zł
Wykonanie	3 228 800,04 zł
Realizacja	129,62%

W 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach osiągnęło następujące dochody:

- **1 398 778,66 zł** – zwrot wydatków z tytułu pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu innych powiatów, umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu puławskiego oraz zwrot wydatków dokonanych przez gminy z tytułu pobytu dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie powiatu puławskiego i na terenie innych powiatów, a w szczególności:

Lp.	Nazwa powiatu	Kwota
1.	Miasto Puławy	753 588,48
2.	Gmina Markuszów	97 456,00
3.	Gmina Kazimierz Dolny	48 728,00
4.	Powiat Świdnicki	156 727,22
5.	Gmina Końskowola	82 973,13
6.	Powiat Rycki	150 402,00
7.	Gmina Puławy	33 243,57
8.	Powiat Radzyński	75 660,26
RAZEM		1 398 778,66

- **1 649 713,53 zł** – zwrot wydatków z tytułu pokrycia kosztów utrzymania dzieci z terenu innych powiatów umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu puławskiego oraz zwrot wydatków dokonanych przez gminy z tytułu pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu puławskiego i na terenie innych powiatów:

Lp.	Nazwa powiatu	Kwota
1.	Powiat Opolski	65 616,40
2.	Powiat Piaseczyński	7 789,06
3.	Powiat Kozienski	30 944,00
4.	Powiat Lubelski	65 001,00
5.	Miasto Lublin	32 010,17
6.	Powiat Lubartowski	41 162,00
7.	Powiat Legionowski	8 364,38
8.	Powiat Rycki	79 829,06
9.	Miasto Stołeczne Warszawa	13 331,00
10.	Powiat Tatrzański	136 057,24
11.	Powiat Zwoleński	47 968,16
12.	Gmina Nałęczów	34 903,81
13.	Gmina Baranów	106 028,52
14.	Miasto Puławy	607 525,96
15.	Gmina Puławy	13 097,40
16.	Gmina Wąwolnica	28 378,31
17.	Gmina Żyrzyn	105 747,08
18.	Gmina Janowiec	25 973,59
19.	Gmina Kazimierz Dolny	52 023,45
20.	Gmina Kurów	38 871,01
21.	Gmina Końskowola	79 685,98
22.	Powiat Braniewski	9 319,00
23.	Powiat Nowotomyski	13 464,95
24.	Powiat Tomaszowski	6 622,00
RAZEM		1 649 713,53

- **4 753,01 zł** – kapitalizacja odsetek bankowych zgromadzonych na rachunku bankowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- **645,54 zł** – wpływ należności z lat ubiegłych,
- **214,96 zł** – wpływ pozostałych należności,

- **16 972,84 zł** – zwrot 50% poniesionych wydatków z tytułu pobytu dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców, umieszczonego w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym,
- **29 502,00 zł** – zwrot wydatków z Powiatu Lubelskiego w kwocie 26 224,00 zł za 8 osób niepełnosprawnych, które były uczestnikami WTZ w Nałęczowie i 3 278,00 zł za 1 osobę z Powiatu Kozienickiego – uczestnika Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Puławach,
- **20,74 zł** – wpływy z lat ubiegłych od WTZ działających na terenie naszego powiatu,
- **124 302 zł** – z obsługi zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- **5,65 zł** – z tytułu odsetek od nieterminowej spłaty rat za zniszczony laptop,
- **2 956,92 zł** – tytułem zwrotu równowartości należności w związku ze zniszczeniem laptopa, który rodzina zastępcza otrzymała w ramach udzielonej dotacji na realizację zadania pn. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”,
- **44,10 zł** – odsetki z tytułu nienależnie pobranych świadczeń przez rodziny zastępcze,
- **499,46 zł** – wpłata świadczenia nienależnie pobranego przez rodziny zastępcze w latach ubiegłych,
- **102,50 zł** – wpływy z tytułu odpłatności za mieszkanie chronione,
- **78,45 zł** – odsetki z tytułu nienależnie pobranych świadczeń przez wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- **209,68 zł** – wpłata świadczenia nienależnie pobranego przez wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej w latach ubiegłych.

III. REALIZACJA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w ramach zadań własnych nakłada na powiat obowiązek „opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

W 2023 r. został opracowany przez Zespół ds. ewaluacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puławskim na lata 2016–2022” powołany uchwałą Nr 27/2019 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 03 stycznia 2019 r. zmienioną uchwałą Nr 1105/2023 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 21 lutego 2023 r. „Raport z ewaluacji ex post Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puławskim na lata 2016–2022”.

Uchwałą Nr XLVI/329/2023 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 29 marca 2023 r. przyjęto „Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Puławskim na lata 2023–2030”.

Strategia została przygotowana przez Zespół do spraw opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Puławskiego na lata 2023–2030 powołany uchwałą nr 905/2022 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 14 czerwca 2022 r. Projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym, do których byli zaproszeni mieszkańcy powiatu puławskiego, przedstawiciele samorządów oraz instytucji i organizacji działających na terenie powiatu puławskiego. Zgłoszone w toku konsultacji propozycje uwzględniono w Strategii. Strategia jest zgodna z dokumentami strategicznymi i programami województwa lubelskiego oraz krajowymi i unijnymi, zapisy w niej zawarte umożliwiają pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań na rzecz mieszkańców powiatu puławskiego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Strategia zawiera:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia składa się z następujących rozdziałów:

1. Uwarunkowania prawno-systemowe oraz podstawy formalne.

2. Akty prawne stanowiące podstawę działań strategicznych.
3. Zgodność z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi.
4. Charakterystykę powiatu puławskiego.
5. Diagnoza sytuacji społecznej.
6. Instytucje socjoterapii dzieci i młodzieży.
7. Organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej.
8. Analiza SWOT.
9. Wizja i misja Strategii.
10. Cel główny oraz cele strategiczne.
11. Kierunki niezbędnych działań.
12. Sposób realizacji oraz ramy finansowe Strategii.
13. Harmonogram wdrażania działań.
14. Wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja Strategii.
15. Procedura zmiany Strategii.

Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Puławskim na lata 2023–2030

W zakresie realizacji zadań zawartych w Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2030 działa Punkt Informacyjny dla Osób Niepełnosprawnych. Punkt działa w siedzibie i w oparciu o zasoby kadrowe Centrum. Celem działalności Punktu jest dostarczenie osobom niepełnosprawnym oraz podmiotom prowadzącym działalność na ich rzecz aktualnie obowiązujących i rzetelnych informacji niezbędnych do uzyskania adekwatnej do ich potrzeb pomocy i wsparcia. Pracownicy Punktu udzielają informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie oraz porad prawnych.

W ramach tego programu realizowane są również następujące zadania powiatu wynikające z art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej.

Wymienione zadania zostały szczegółowo omówione w rozdziale IX.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach na mocy porozumienia Powiatu Puławskiego z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON oraz program pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Realizacja tego programu została szczegółowo omówiona w rozdziale IX.1.3.

Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Puławskim na lata 2023–2030

Zadania Programu w 2023 roku realizowane były poprzez:

- działania podejmowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej (poradnictwo specjalistyczne psychologiczne i prawne, spotkania indywidualne z osobami stosującymi przemoc),
- prowadzenie hostelu dla osób doznających przemocy,
- realizację indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- realizację projektu „Wsparcie rodziny po pandemii” w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” (zrealizowanie treningu umiejętności wychowawczych dla dorosłych, w tym dla osób zagrożonych przemocą, zajęć socjoterapeutycznych dla młodzieży, konferencji szkoleniowej, szkolenia oraz spotkań superwizyjnych dla przedstawicieli instytucji realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy).

Wymienione zadania zostały szczegółowo opisane w rozdziale V.

Realizacja oraz ewaluacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2021–2023

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2021–2023 został przyjęty do realizacji uchwałą nr XXXIII/198/2021 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 24 lutego 2021 r. W roku 2023 realizowany był poprzez:

- 1) zapewnienie dzieciom opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej – w 2023 r. w rodzinach zastępczych umieszczono łącznie 32 dzieci, 2 dzieci zmieniło formę rodzinnej pieczy zastępczej (1 przeszło z rodziny zastępczej spokrewnionej do rodziny zastępczej zawodowej i 1 dziecko przeszło z rodziny zastępczej niezawodowej do rodziny zastępczej zawodowej), 1 wychowanka rodziny zastępczej zawodowej usamodzielniała się, a następnie powróciła do rodziny zastępczej zawodowej;
- 2) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej kandydatów na rodziny zastępcze, w tym analizy dotyczącej sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej kandydatów. W 2023 r.

dokonano analizy i oceny sytuacji łącznie 28 osób (18 rodzin), w tym: 16 osób, tj. 11 rodzin – kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze, 11 osób, tj. 6 rodzin – kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i 8 osób, tj. 4 rodziny – na zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne;

- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia. W 2023 r. 8 kandydatów, tj. 4 rodziny zastępcze odbyły szkolenie na rodziny zastępcze niezawodowe i uzyskały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, 4 osoby, tj. 2 rodziny zastępcze uzyskały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, natomiast 8 osób, tj. 4 rodziny zastępcze ukończyły szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej sprawującej opiekę nad dzieckiem posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności;
- 4) tworzenie rodzin zastępczych zawodowych w ramach założonych na lata 2021–2023 limitów. Zgodnie z przyjętymi na kolejne lata limitami w 2023 r. utworzono jedną rodzinę zastępczą zawodową;
- 5) zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w tym w osobie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2023 r. łącznie wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objęte były 42 rodziny zastępcze, w których przebywało 81 wychowanków;
- 6) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka. W 2023 r. na posiedzeniach z udziałem zaproszonych przedstawicieli współpracujących instytucji dokonano oceny 173 dzieci, czyli w ciągu roku dokonano 334 ocen;
- 7) dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej mu funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. W 2023 r. dokonano 42 ocen rodzin zastępczych, w tym 8 rodzin zastępczych zawodowych i 2 rodzinnych domów dziecka;
- 8) szkolenia rodzin zastępczych – w 2023 r. odbyły się 2 szkolenia, tj.
 - „Zaburzenia w okresie adolescencji” – udział wzięło 38 osób,
 - „Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci” – uczestniczyło 31 osób;
- 9) promocję idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka. W 2023 r. w celu propagowania idei rodzicielstwa zastępczego oraz informowania szerokiej rzeszy odbiorców pracownicy tu. Centrum prowadzili działania na rzecz pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych poprzez sporządzanie informacji na strony internetowe oraz rozpowszechnianie plakatów promocyjnych. Ponadto przygotowano i dostarczono materiały do kwartalnika Powiatu Puławskiego „Tu jest moje

miejsce” dotyczące promocji i integracji Centrum w obszarze pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza w 2023 r. promowana była również poprzez organizację imprezy z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego na terenie rodzinnego parku tematycznego „Magiczne Ogrody” w Trzciankach. Do wspólnej zabawy zaproszone zostały wszystkie rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka wraz z dziećmi;

- 10) finansowanie świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2023 r. rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka wypłacono 2993 świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci na łączną kwotę 2 794 209,41 zł. Ponadto udzielono 8 świadczeń dla rodzin zastępczych na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanych do rodziny dzieci w łącznej kwocie 5600,00 zł. Rodzinom zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka przyznano 29 świadczeń na utrzymanie domów jednorodzinnych, w których prowadzone są zawodowe rodziny zastępcze lub rodzinne domy dziecka w łącznej kwocie 69 158,70 zł. W 2023 r. wypłacono 51 świadczeń na dofinansowanie do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania na kwotę 25 500,00 zł;
- 11) zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych. W 2023 r. PCPR w Puławach realizowało proces usamodzielniania z 33 wychowankami z rodzin zastępczych i wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzącymi z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającymi się na terenie naszego powiatu, a pochodzącymi z terenu innych powiatów. Ogółem osobom usamodzielnionym wypłacono 257 świadczeń na łączną kwotę 263 073,47 zł. Ponadto z funkcjonujących w 2023 r. na terenie powiatu puławskiego dwóch mieszkań chronionych (treningowych) skorzystało 6 wychowanków z pieczy zastępczej;
- 12) ustalenie odpłatności od rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej: W 2023 r. wydano 21 decyzji administracyjnych w toku postępowań administracyjnych dotyczących ustalenia lub odstąpienia od ustalenia odpłatności rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej;
- 13) wszystkie trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze wchodzące w skład powstałego w 2021 r. Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego w Puławach spełniały standardy, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa. Zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach sprawuje funkcję związaną z oceną prawidłowości realizacji przez Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Wychowawcze w Puławach pieczy zastępczej.

Monitoring Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2021–2023 dokonywany jest corocznie i przedkładany wraz ze sprawozdaniami z działalności Powiatowego

Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach Zarządowi Powiatu Puławskiego oraz Radzie Powiatu Puławskiego.

Analiza danych liczbowych, ilościowych i jakościowych przedstawionych w rocznych sprawozdaniach, tj. za rok 2021, 2022 i 2023 z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach stanowi podstawowe narzędzie ewaluacji ww. Programu, w szczególności:

- informacji uzyskanych od beneficjentów programu i partnerów realizacji programu,
- opracowanej dokumentacji – w tym planów pomocy dziecku, rejestru danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rejestru osób zakwalifikowanych do prowadzenia ww. form rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokumentacji dotyczącej grup wsparcia dla rodzin zastępczych, osób korzystających z poradnictwa, terapii,
- ocen sytuacji dziecka,
- ocen rodzin zastępczych,
- realizacji planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej,
- wydanych decyzji administracyjnych dotyczących przyznanych świadczeń,
- liczby i tematów zrealizowanych szkoleń dla rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka,
- liczby i tematów zrealizowanych szkoleń dla kadry wspierającej rozwój pieczy zastępczej,
- dokumentacji związanej z przeprowadzonymi akcjami promocyjnymi – liczby rozpropagowanych kalendarzy, ulotek informacyjnych itp.,
- liczby osób przeszkolonych na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- liczby utworzonych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Przedmiotem ewaluacji była ocena wartości wdrożonego programu pod kątem zakresu i efektywności podejmowanych działań zmierzających do realizacji celu głównego programu, tj. rozwoju nowych i wsparcia istniejących form pieczy zastępczej w powiecie puławskim.

Podjęte działania przedstawione w rocznych sprawozdaniach z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach (lata 2021, 2022, 2023) wskazują, że program stwarza możliwości rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, a podjęte działania wpłynęły na wzmocnienie systemu wsparcia nowych i istniejących wcześniej rodzin zastępczych. Przeznaczone środki finansowe zabezpieczyły realizację programu.

Wzmacniane były kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka, jak również systematycznie były podnoszone kompetencje i kwalifikacje zawodowe kadry wspierającej rozwój pieczy zastępczej.

Podjęte zostały różnorodne inicjatywy promocyjne w celu propagowania idei rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator pieczy zastępczej (w tym dwóch koordynatorów) współpracował

z ośrodkami pomocy społecznej w celu stworzenia właściwych warunków do realizacji planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu puławskiego miały zapewnione wsparcie oraz pomoc specjalistyczną, zarówno ze strony organizatora pieczy zastępczej, jak również Poradni Rodzinnej działającej w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach.

W omawianym okresie zapewniono możliwości szkolenia i kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka, w tym na rodziny zawodowe specjalistyczne sprawujące opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym. Utworzono nowe rodziny zastępcze zawodowe i rodzinne domy dziecka, zgodnie z przyjętym limitem w 2021 r. – 1 rodzinę zastępczą zawodową i w 2023 r. – 1 rodzinę zastępczą zawodową, nie zrealizowano jednak limitu założonego w programie utworzenia 1 rodziny zastępczej zawodowej w roku 2022 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy stwierdzić, że wskazane jest kontynuowanie podjętych działań w kolejnych latach, z ukierunkowaniem na dynamiczniejszy rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Na podstawie przeprowadzonego monitoringu i ewaluacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2021–2023 przy opracowaniu i realizacji kolejnego programu należy uwzględnić zintensyfikowanie kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego poprzez pogłębienie świadomości społecznej, w celu pozyskania nowych kandydatów na rodziców zastępczych – biorąc pod uwagę coraz większą liczbę dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej.

IV. PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo specjalistyczne jest realizowane przez Poradnię Rodzinną usytuowaną w strukturze organizacyjnej PCPR w Puławach. Poradnia Rodzinna swoim zakresem działania obejmuje szeroko rozumiane poradnictwo, w szczególności psychologiczne (indywidualne, grupowe, małżeńskie oraz rodzinne) i prawne.

Klienci Poradni Rodzinnej mogą korzystać z pomocy czterech psychologów (3 i $\frac{3}{4}$ etatu) oraz radcy prawnego. Klientom zgłaszającym się do Poradni Rodzinnej proponowana jest fachowa, anonimowa i bezpłatna pomoc. W 2023 r., tak jak w latach ubiegłych, miała ona formę konsultacji i porad psychologicznych oraz prawnych. Klienci uczestniczyli również w terapii indywidualnej, małżeńskiej (lub pary) oraz rodzinnej.

Klientami Poradni Rodzinnej mogą być mieszkańcy powiatu puławskiego bez względu na wiek i sytuację materialną. Osoby te zgłaszały się po pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych lub osobistych. Najczęściej kontaktowały się one z własnej inicjatywy, ale były także kierowane przez kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów szkolnych oraz osoby z innych instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Działalność Poradni Rodzinnej

Liczbę klientów, którzy skorzystali z pomocy oferowanej przez Poradnię Rodzinną w 2023 r. obrazuje poniższa tabela.

Oferta Poradni Rodzinnej w 2023 r.

Forma realizacji zadania	Liczba osób realizujących zadanie, wykształcenie	Liczba osób objętych zadaniem
Spotkania indywidualne i rodzinne	4 osoby (psycholodzy)	306
Poradnictwo prawne	1 prawnik	26

Spotkania indywidualne

Oferta Poradni Rodzinnej skierowana jest do całej rodziny i obejmuje proces diagnozowania problemu, udzielania konsultacji, wsparcia, psychoedukacji oraz terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy i kryzysy w funkcjonowaniu rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych, jak i zastępczych.

W 2023 r. znaczną część klientów Poradni Rodzinnej stanowili rodzice zwracający się po pomoc z powodu problemów wychowawczych z dziećmi, były to m.in. zaburzenia zachowania – agresja, zaburzenia adaptacyjne, konflikty rówieśnicze, fobie i lęki szkolne, zaburzenia nastroju i emocji, myśli samobójcze. W związku z pandemią oraz następstwami izolacji (wprowadzenie ograniczeń) zaobserwowano wzrost liczby dzieci i młodzieży zgłaszanej przez rodziców na konsultacje

psychologiczne w związku z pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego. Konsekwencjami długotrwałej i przymusowej izolacji tej grupy społecznej są narastające problemy w nawiązywaniu i podtrzymywaniu relacji z innymi, lęki społeczne oraz stany obniżonego nastroju. W związku z powyższym często istniała konieczność kierowania dzieci i młodzieży na konsultacje psychiatryczne.

Kolejną liczną grupą klientów były osoby w sytuacjach kryzysowych mające różnego typu problemy i kryzysy emocjonalne. Wiele osób zgłaszało się z powodu trudnych osobistych przeżyć, jak np. zdrada, choroba lub śmierć bliskiej osoby, rozwód, separacja itp.

W ocenie pracowników, coraz więcej par zgłasza się po pomoc terapeutyczną w formie konsultacji, terapii małżeńskiej lub par, terapii rodzinnej. Małżeństwa zgłaszające się po pomoc zazwyczaj były w ostrych kryzysach, a największym problemem okazywała się zaburzona komunikacja interpersonalna i problem z wypracowaniem konstruktywnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Rodzice zgłaszający się po wsparcie byli często w konflikcie okołorozwodowym, zgłaszali także problem z ustaleniem między sobą podziału obowiązku opieki nad dziećmi.

Oferta Poradni Rodzinnej skierowana jest również do osób niepełnosprawnych. Często po pomoc zgłaszały się także osoby starsze i samotne.

Łącznie w 2023 r. z pomocy specjalistycznej w Poradni Rodzinnej skorzystało 306 osób.

Psycholodzy Poradni Rodzinnej w 2023 r. wykonali 40 diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z terenu powiatu puławskiego. Przeprowadzili również 40 badań psychologicznych funkcjonujących rodzin zastępczych w celu zweryfikowania posiadanych przez nie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz sporządzili 20 opinii psychologicznych osobom, które wyrażają gotowość zostania rodziną zastępczą. Psycholodzy PR i OIK uczestniczą również w planowych kontrolach rodzin zastępczych, posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wysłuchaniach dzieci, kontaktach rodzin biologicznych z dziećmi realizowanych na terenie PCPR oraz wspierają w środowisku domowym zawodowe rodziny zastępcze.

Poradnictwo prawne

Porady prawne były świadczone rodzinom i osobom z terenu powiatu puławskiego, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Klientom udzielono poradnictwa m.in. w sprawach: alimentacyjnych (w tym egzekucji), rozwodowych/separacji, dotyczących władzy rodzicielskiej, uprawnień i obowiązków rodziny zastępczej i opieki prawnej, ustalenia kontaktów z dzieckiem (zarówno rodziców, jak i dziadków).

W 2023 r. z pomocy prawnej skorzystało 26 osób, którym udzielono 40 konsultacji prawnych.

V. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ, HOSTEL DLA OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ – PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej (usytuowanego w strukturze organizacyjnej PCPR w Puławach)

Pracownicy OIK realizują zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. oraz rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Dnia 15 sierpnia 2023 r. weszła w życie nowelizacja ustawy, której celem jest bardziej zdecydowana walka z przemocą domową. Ustawa zapewnia większą ochronę osobom dotkniętym tym zjawiskiem; określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową. W 2023 r. w OIK klientom założono 2 Niebieskie Karty. Osoby zgłaszające się do OIK często były już objęte procedurą „Niebieskie Karty” lub w przypadku braku gotowości do założenia Niebieskiej Karty otrzymywały informację o instytucjach, w których mogą w przyszłości rozpocząć procedurę. Na zaproszenie zespołów interdyscyplinarnych pracownicy OIK uczestniczyli w grupach diagnostyczno-pomocowych w gminach na terenie powiatu puławskiego.

Psycholodzy współpracowali również z policją i prokuraturą, biorąc udział w interwencjach i udzielając wsparcia w sytuacjach kryzysowych na prośbę ww. służb.

Z myślą o potencjalnych klientach – dla ułatwienia kontaktu z OIK – działa bezpłatna infolinia 800 110 001 dostępna w godzinach pracy OIK.

Informacja o możliwości skorzystania z pomocy OIK została rozpropagowana poprzez lokalne media (dzięki organizowanej konferencji), przygotowane ulotki i ich rozpropagowanie wśród pracowników instytucji zajmujących się osobami potrzebującymi pomocy, była także aktualizowana na stronie internetowej.

W 2023 r. szeroko rozumianą pomocą Ośrodka Interwencji Kryzysowej objęto 66 osób, z czego 51 osób doznających przemocy (w tym 38 kobiet, 3 mężczyzn i 10 dzieci) i 15 osób stosujących przemoc (w tym 3 kobiety, 12 mężczyzn). Pomoc psychologiczna osobom doznającym przemocy była udzielana głównie w formie spotkań indywidualnych, niekiedy także w formie porad telefonicznych.

Zestawienie liczby klientów OIK oraz osób, którym udzielono schronienia w hostelu w 2023 r.

Komórka/forma pomocy	Liczba klientów
OIK	66
HOSTEL	6 (w tym 3 dzieci)
NK	2

Ośrodek Interwencji Kryzysowej podejmuje kompleksowe działania interdyscyplinarne na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, w szczególności spowodowanego przemocą domową. Celem pomocy psychologicznej osobom uwikłanym w przemoc jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemami. Na początku kontaktu z osobą doznającą przemocy najważniejsze jest zapewnienie jej poczucia bezpieczeństwa poprzez okazanie wsparcia, nawiązanie pozytywnej relacji terapeutycznej oraz – w razie potrzeby – udzielenie schronienia w hostelu dla osób doznających przemocy. W trakcie pracy terapeutycznej z osobą doznającą przemocy w rodzinie, głównym celem jest wzmocnienie jej poczucia wartości, podniesienie motywacji do zmian w życiu i wiary w swoje możliwości oraz psychoedukacja dotycząca zjawiska przemocy. Najczęściej skutkuje to podjęciem działań mających na celu trwałe i skuteczne poradzenie sobie z przemocą poprzez np. założenie NK, wyprowadzenie się od osoby stosującej przemoc, zawiadomienie prokuratury o popełnionym przestępstwie, złożenie wniosku o alimenty, pozwu rozwodowego.

Praca psychologiczna z osobami doznającymi przemocy jest bardzo trudna. Trudności te wynikają ze specyfiki funkcjonowania w sytuacji doznawania przemocy i jej mechanizmów (wyuczona bezradność, brak wiary w zmianę, niskie poczucie własnej wartości, silne poczucie winy, lęk przed zmianami), co powoduje, że osoby te szybko wycofują się z kontaktu, mają wysoki poziom lęku przed osobą stosującą przemoc, czują się od niej uzależnione i zupełnie bezradne.

Dzięki zmianom w regulacjach prawnych wprowadzone zostały kompleksowe rozwiązania polegające m.in. na izolowaniu osoby stosującej przemoc wobec domowników (nakaz opuszczenia przez osobę stosującą przemoc wspólnie zajmowanego lokalu i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się przez nią do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia) oraz zobowiązaniu do podjęcia pracy nad zmianą zachowań przez osoby stosujące przemoc. Powyższe zmiany wpływają na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u osób doznających przemocy.

Od 2007 r. funkcjonuje hostel dla osób doznających przemocy domowej, którego celem jest pełne wsparcie osób pokrzywdzonych poprzez zapewnienie im bezpiecznego schronienia. Od stycznia 2014 r. ośrodek dysponuje trzema pokojami z kuchnią i łazienką. Są to niezależne pomieszczenia, które są przeznaczone dla 4 osób. W 2023 r. ze schronienia w hostelu skorzystało 6 osób doznających przemocy (3 kobiety i 3 dzieci). Osoby umieszczane w hostelu są objęte pomocą psychologiczną i prawną przez pracowników OIK w trakcie pobytu oraz przez okres 6 miesięcy po opuszczeniu hostelu. Lokal użytkowany jest na podstawie porozumienia z MOS. Bieżące koszty utrzymania hostelu ponosi PCPR.

Oprócz pomocy osobom doznającym przemocy, pracownicy OIK pracują indywidualnie z osobami stosującymi przemoc domową. W 2023 r. do OIK zgłosiło się lub zostało skierowanych przez kuratorów i pracowników socjalnych 15 osób (12 mężczyzn i 3 kobiety), którzy zostali zdiagnozowani jako osoby stosujące przemoc. Z indywidualnych oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych skorzystało 8 osób, natomiast pozostałe osoby nie podjęły dłuższej współpracy.

Realizację zadań PR i OIK w 2023 r. zabezpieczało czterech psychologów (3 i $\frac{3}{4}$ etatu) oraz radca prawny. Wszyscy pracownicy podnoszą regularnie swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach dotyczących pomocy psychologicznej różnym grupom klientów oraz poprzez samodoskonalenie się.

Pracownicy OIK i PR w celu rozszerzenia oferty pozyskują także środki zewnętrzne na realizację swoich zadań.

W 2023 r. pracownicy OIK wystąpili z wnioskiem o dotację celową do MRPiPS w celu realizacji zadań, na które nie ma zabezpieczonych środków w budżecie. W wyniku konkursu PCPR w Puławach otrzymało datację celową w wys. 45 400,00 zł na realizację projektu „Wsparcie rodziny po pandemii”. W ramach tego projektu zorganizowano szereg działań, których celem było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomocy osobom uwięzonym w przemoc. Dzięki realizacji projektu została poszerzona wiedza i podniesione kompetencje zawodowe członków zespołów interdyscyplinarnych i pracowników innych instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy zaproszonych do udziału w proponowanych działaniach (w konferencji szkoleniowej, szkoleniu i superwizji).

W dniu 22 listopada 2023 r. w Sali Pompejańskiej Starostwa Powiatowego w Puławach odbyła się konferencja szkoleniowa pt. „Wsparcie rodziny po pandemii”. Wzięło w niej udział ponad 100 osób, m.in. przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej i zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy domowej z terenu powiatu puławskiego, szkół i placówek oświatowych, Policji, ochrony zdrowia, prokuratury, kuratorów sądowych, świetlic środowiskowych oraz przedstawiciele samorządów, pracowników jednostek organizacyjnych powiatowych i gminnych. Proponowana tematyka konferencji dotyczyła sytuacji rodzin oraz dzieci doświadczających kryzysów po okresie pandemii i radzenia sobie z kryzysami jako profilaktyki przemocy w rodzinie. Uwzględniała w szczególności okres pandemii i jego następstwa oraz związane z tym trudności w funkcjonowaniu rodzin, a także wychowujących się w nich dzieci. Bardzo ważne było poruszenie aspektów prawnych w związku ze zmianami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Tematyka konferencji szkoleniowej spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem uczestników.

Podczas konferencji zostały zaprezentowane rysunki namalowane przez dzieci w ramach konkursu plastycznego przeprowadzonego w świetlicach środowiskowych (wybrane prace umieszczono także na plakatach i ulotkach). Za udział w konkursie świetlice otrzymały nagrody, a dzieci dyplomy, które wręczono podczas spotkania podsumowującego konkurs.

W ramach realizowanego projektu zostało zorganizowane szkolenie oraz spotkania superwizyjne dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy. Dzięki temu podniesiona została jakość i kompleksowość usług kierowanych do osób zagrożonych przemocą i doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc, a także umocniona współpraca przedstawicieli służb i instytucji z terenu powiatu puławskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Zorganizowano dwudniowe

szkolenie (15 godzin dydaktycznych) pn. „Dialog Motywujący i jego wykorzystanie w pracy z klientem uwikłanym w przemoc”, w którym udział wzięło 16 osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy. Uczestnicy byli bardzo zadowoleni z zajęć i deklarowali chęć kontynuacji szkoleń w poruszanej tematyce. Zostały również przeprowadzone 4 spotkania superwizyjne dla 8 osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy, co niewątpliwie przyczyniło się do zwiększenia profesjonalizmu udzielanej pomocy oraz było ważne w zapobieganiu wypaleniu zawodowemu osób pracujących w tym obszarze.

Zorganizowano także zajęcia socjoterapeutyczne (5 spotkań po 2 godziny dydaktyczne każde) dla 10 dzieci w wieku 12-17 lat. Zajęcia miały na celu wsparcie młodzieży zagrożonej przemocą lub będącej jej świadkami w rozwijaniu umiejętności społecznych oraz w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych, w tym z agresją i przemocą.

Odbyły się także warsztaty, których celem było wsparcie uczestników w doskonaleniu umiejętności wychowawczych (5 spotkań po 3 godziny dydaktyczne każde). Wzięło w nich udział 10 osób dorosłych, w tym doświadczających i zagrożonych przemocą domową. Zainteresowanie tematyką warsztatów było duże, uczestnicy chętnie i z dużym zaangażowaniem brali udział w zajęciach. Osoby szkolone poszerzyły swoją wiedzę i doskonały warsztatowo umiejętności wychowawcze w duchu wychowania bez przemocy.

VI. SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ – DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzinna piecza zastępcza

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) nakłada na powiat między innymi zadania dotyczące organizowania pieczy zastępczej w celu zapewnienia czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności prawidłowego wypełniania funkcji rodzicielskich w rodzinie naturalnej.

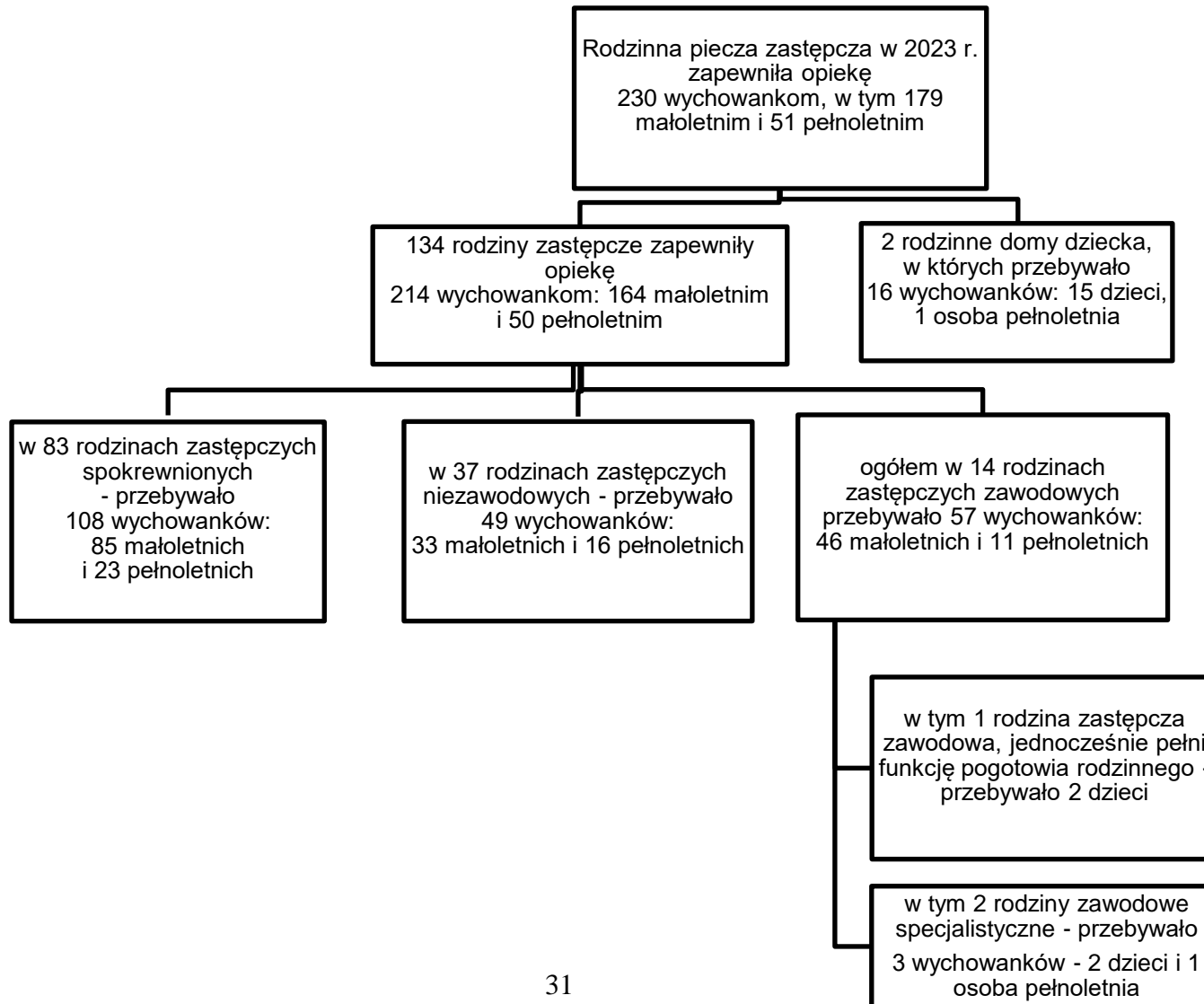
Zarządzeniem Nr 104/2011 Starosty Puławskiego z dnia 7 grudnia 2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie puławskim. W związku z powyższym, uchwałą Nr 279/2012 Zarządu Powiatu w Puławach z dnia 14 września 2012 r. utworzono w strukturach PCPR w Puławach Zespół ds. pieczy zastępczej.

Efektywność podejmowanych działań w zakresie pieczy zastępczej zapewniała realizacja trzyletniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2021–2023; Program ten został opracowany przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i przyjęty do realizacji uchwałą nr XXXIII/198/2021 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 24 lutego 2021 r.

Celem programu jest rozwój nowych i wzmocnienie istniejących form pieczy zastępczej w powiecie puławskim. Program umożliwiał zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych formach opieki zastępczej, ustala coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych oraz określa odpowiednie warunki do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto umożliwia zabezpieczenie środków finansowych na realizację przewidzianych zadań i celów.

Zgodnie z przyjętymi na kolejne lata limitami w 2023 r. utworzono jedną rodzinę zastępczą zawodową.

STRUKTURA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PUŁAWSKIM W 2023 r.

Na terenie powiatu puławskiego w 2023 r. opieką i wychowaniem w rodzinnej pieczy zastępczej zostało objętych 230 wychowanków, w tym:

- w 83 spokrewnionych rodzinach zastępczych 108 wychowanków, w tym 85 małoletnich i 23 pełnoletnich;
- w 37 niezawodowych rodzinach zastępczych 49 wychowanków, tj. 33 małoletnich i 16 pełnoletnich;
- w 14 zawodowych rodzinach zastępczych (w tym w 2 rodzinach pełniących jednocześnie funkcje rodziny zastępczej zawodowej i rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz 1 w funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz rodziny zastępczej pełniącej jednocześnie funkcję pogotowia rodzinnego) 57 wychowanków, w tym 46 małoletnich i 11 pełnoletnich. W pogotowiu rodzinnym łącznie w ciągu roku przebywało 2 dzieci, zaś w rodzinach zawodowych specjalistycznych: 2 małoletnich i 1 osoba pełnoletnia;
- w 2 rodzinnych domach dziecka 16 wychowanków: 15 małoletnich i 1 osoba pełnoletnia.

Działania realizowane na rzecz rozwoju pieczy zastępczej

1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

W 2023 r. do rodzin zastępczych trafiło łącznie 32 dzieci, w tym:

- 15 dzieci do rodzin zastępczych spokrewnionych,
- 7 dzieci do rodzin zastępczych niezawodowych,
- 8 dzieci do rodzin zastępczych zawodowych,
- 2 dzieci do rodzinnego domu dziecka.

2. Promocja idei pieczy zastępczej typu rodzinnego oraz prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka.

Szerzenie idei rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka prowadzone były poprzez:

- promocję idei rodzicielstwa zastępczego poprzez rozwieszanie plakatów w urzędach, parafiach, na tablicach informacyjnych,
- poszukiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, sporządzanie informacji na strony internetowe,
- opracowywanie dokumentów na potrzeby zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w tut. Centrum,
- wykonywanie na bieżąco dokumentacji z podejmowanych działań,
- systematyzowanie rejestru danych o osobach pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.

Kontynuowano współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, placówkami oświatowymi.

W celu promocji idei rodzinnej pieczy zastępczej przygotowano i dostarczono materiały do kwartalnika Powiatu Puławskiego „Tu jest moje miejsce” dotyczące promocji i integracji Centrum w obszarze pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza w 2023 r. promowana była również

- poprzez organizację imprezy z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego na terenie rodzinnego parku tematycznego „Magiczne Ogrody” w Trzciankach. Do wspólnej zabawy zaproszone zostały wszystkie rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka wraz z dziećmi.
3. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnego domu dziecka, w tym przeprowadzenie badań pedagogicznych, psychologicznych i analizy dotyczącej sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej kandydatów oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kwalifikowanie ich na takie szkolenie, wydawanie zaświadczeń. W 2023 r. dokonano analizy i oceny sytuacji łącznie 28 osób (18 rodzin), w tym: 16 osób, tj. 11 rodzin – kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze, 11 osób, tj. 6 rodzin – kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze i 8 osób, tj. 4 rodziny na zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne.
 4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia. W 2023 r. 8 kandydatów, tj. 4 rodziny zastępcze odbyło szkolenie na rodziny zastępcze niezawodowe i uzyskało kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej; 4 osoby, tj. 2 rodziny zastępcze uzyskały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, natomiast 8 osób, tj. 4 rodziny zastępcze ukończyły szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej sprawującej opiekę nad dzieckiem posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności.
 5. Przygotowanie rodzin zastępczych na przyjęcie dziecka zgodnie z art. 47 ustawy, między innymi poprzez:
 - udzielenie szczegółowych informacji o dziecku i jego sytuacji prawnej (w tym umożliwiającej przysposobienie dziecka), rodzinnej, zdrowotnej, szkolnej, co wymaga zgromadzenia stosownej dokumentacji oraz nawiązania współpracy z sądami, placówkami służby zdrowia, ośrodkami pomocy społecznej i asystentami rodzin biologicznych;
 - dokonanie diagnozy psychofizycznej dziecka, w tym dziecka ze specjalnymi potrzebami.
 6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą:
 - rodzinom zastępczym wychowującym dzieci o nieprawidłowym rozwoju zapewniany jest dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
 - indywidualnie dla każdego dziecka trafiającego do rodzinnej pieczy zastępczej przygotowany jest plan pomocy dziecku; opracowano 28 planów pomocy dziecku,
 - organizator rodzinnej pieczy zastępczej pomaga rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu – impreza integracyjna, grupy wsparcia,
 - zapewniona jest bezpłatna pomoc prawna, zwłaszcza w zakresie prawa rodzinnego,

- prowadzone jest psychologiczne i pedagogiczne poradnictwo dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
- rodzinom zastępczym niezawodowym i zawodowym zapewnione jest poradnictwo, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- raz w miesiącu prowadzona jest grupa wsparcia dla zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych. W 2023 r. na terenie tut. Centrum odbyło się 8 spotkań grupy wsparcia. W ciągu roku kontynuowano indywidualne wsparcie rodzin.

W razie potrzeby rodziny zastępcze oraz dzieci mają możliwość skorzystania z pomocy Poradni Rodzinnej działającej w strukturze Centrum w celu objęcia specjalistyczną pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wsparciem dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objęte były łącznie 42 rodziny zastępcze, w których przebywało 81 wychowanków, przy czym liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora jednocześnie w miesiącu kalendarzowym nie przekraczała 15.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej udziela wsparcia rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Polega to m. in. na przygotowaniu we współpracy z rodziną zastępczą planu pomocy dziecku, pomocy rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu, umożliwieniu opiekunom i dzieciom dostępu do specjalistycznej pomocy, tj. psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Z rodzin objętych pomocą koordynatora w 2023 r. rozwiązane zostały 4 rodziny zastępcze, 4 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 2 dzieci miało zmienić formę pieczy zastępczej i zostać umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej – postanowienie nie zostało wykonane przez rodzinę zastępczą. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej bierze udział w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. W ciągu 2023 r. 2 koordynatorów brało udział w przygotowaniu projektów ocen dla 81 dzieci, tj. łącznie dokonano 149 ocen i sporządzono informacje do sądu o całokształcie sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto koordynatorzy brali udział w przygotowaniu 12 ocen rodzin zastępczych. Spośród rodzin objętych wsparciem koordynatorów w 2023 r. do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie zgłoszono 13 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2023 r. wyznaczono 3 opiekunów usamodzielnienia dla wychowanków do 17. r. ż. oraz sporządzono 2 plany usamodzielnienia z wychowankami rodzinnymi form pieczy zastępczej, którzy kończyli 18 lat.

7. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka.

W przypadku dzieci poniżej 3. r. ż. ocena ta dokonywana jest nie rzadziej niż co 3 miesiące, natomiast odnośnie do starszych dzieci nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Ocena dokonywana jest m.in. w celu analizy całokształtu sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedury adopcyjnej dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

oraz wydania opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, o czym informowany jest właściwy sąd rodzinny. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny na posiedzeniu z udziałem m.in. rodziny zastępczej lub odpowiednio prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, asystenta rodziny, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców dziecka (z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej). Ponadto do udziału w posiedzeniu zapraszani są przedstawiciele Sądu Rejonowego w Puławach, ośrodków pomocy społecznej i instytucji oświatowych.

W 2023 r. dokonano oceny 173 dzieci, tj. w ciągu roku sporządzono 334 oceny.

8. Dokonywanie oceny rodzin zastępczych lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Ocena rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka jest dokonywana pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy po raz pierwszy przed upływem roku od umieszczenia w rodzinie pierwszego dziecka, kolejna (w przypadku pozytywnej oceny) po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata. W 2023 r. dokonano 42 ocen rodzin zastępczych, w tym 8 rodzin zastępczych zawodowych i 2 rodzinnych domów dziecka.

9. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających oraz monitorowanie procedur adopcyjnych.

W 2023 r. do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie zgłoszono 14 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Zgodnie z ustawą, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy sporządzanie opinii o zasadności przysposobienia dziecka, sporządzanie opinii o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, sporządzanie opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej, sporządzanie opinii o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa z powodu nieznaledzenia kandydata do przysposobienia rodzeństwa. Ponadto pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach wobec dzieci, u których została wszczęta procedura adopcyjna zgromadzili i przekazali do ośrodka adopcyjnego m.in. informacje oraz dokumentację: o sytuacji prawnej zgłoszonego dziecka, jego sytuacji rodzinnej, odpis aktu urodzenia dziecka, orzeczenie sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień, diagnozę psychofizyczną dziecka, plan pracy z rodziną dziecka. W celu monitorowania procedur adopcyjnych dzieci przebywających w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną, na posiedzenia do spraw oceny sytuacji dziecka zapraszani są przedstawiciele ośrodka adopcyjnego.

10. Współpraca z pełnoletnimi wychowankami rodzin zastępczych.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka byli objęci przez PCPR w Puławach pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację

ze środowiskiem. Łącznie w 2023 r. w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka przebywało 51 dorosłych wychowanków. Warunkiem otrzymania ww. pomocy jest wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia u wychowanków, którzy ukończyli 17. r. ż. oraz zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, który opracowuje wspólnie z opiekunem usamodzielnienia na co najmniej 1 miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności. W 2023 r. wyznaczono 14 opiekunów usamodzielnienia oraz sporządzono 13 planów usamodzielnienia z wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej, którzy kończyli 18 lat.

11. Współpraca z sądami i innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny:

- przekazywanie informacji (w zależności od wieku dziecka co najmniej raz na 3 lub 6 miesięcy) o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka, sporządzanie opinii dotyczącej zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej – w 2023 r. przesłano 334 informacje wraz z opiniami o zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej; zawiadamianie sądu w przypadku stwierdzenia ustania przyczyny umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej – w 2023 r. wysłano 2 zawiadomienia; 17 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń celem uregulowania sytuacji prawnej dziecka po 18 miesiącach pobytu w pieczy zastępczej; informowanie sądu o rodzinach zastępczych, w których można umieścić dziecko – w 2023 r. dokonano wskazań do zawodowych rodzin zastępczych dla 6 dzieci, do rodzinnych domów dziecka dla 2 dzieci, do niezawodowej rodziny zastępczej dla 2 dzieci, dla 2 dzieci do spokrewnionych rodzin zastępczych; monitorowanie spraw dotyczących adopcji; przekazywanie do sądu danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz o pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, bieżący kontakt z zespołem kuratorskiej służby sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich,
- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej obejmuje: opracowywanie we współpracy z asystentem rodziny planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej, współpracę dotyczącą ustalenia kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej, podjęcie działań mających na celu przysposobienie dziecka, udział asystenta rodziny lub pracownika socjalnego w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Ponadto koordynator rodzinnej pieczy zastępczej zorganizował dwa szkolenia dla pracowników instytucji pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego:
 - nt. „Kodeks postępowania administracyjnego w pomocy społecznej z uwzględnieniem najnowszych zmian i wdrożenia doręczeń elektronicznych”;

- nt. „Działalność Regionalnego Punktu Diagnozy i Terapii FAS/FASD w Lublinie”.
- współpraca z placówkami oświatowymi, w szczególności ze szkołami, do których uczęszczają dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej obejmuje m.in. udział pedagoga i psychologa szkolnego w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej oraz kontakt ze szkołą w sytuacjach niepowodzeń szkolnych bądź trudności wychowawczych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- współpraca z placówkami służby zdrowia, zwłaszcza w zakresie gromadzenia niezbędnej dokumentacji medycznej dotyczącej dziecka, poradniami specjalistycznymi, z ośrodkami MONAR w przypadku zagrożenia uzależnieniami wychowanków rodzin zastępczych oraz współpraca z policją w przypadku demoralizacji i konfliktu z prawem wychowanków oraz ewentualnej przemocy w rodzinie,

12. Szkolenia rodzin zastępczych

W 2023 r. odbyły się 2 szkolenia, tj.

- nt. „Zaburzenia w okresie adolescencji” – udział wzięło 38 osób,
- nt. „Budowanie poczucia własnej wartości u dzieci” – uczestniczyło 31 osób.

13. W ramach programu dofinansowanego z funduszy europejskich pt. „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014–2020 – Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym. W ramach programu beneficjenci, tj. między innymi rodziny zastępcze i przebywające w nich dzieci otrzymały pomoc w postaci zakupu i wypożyczenia laptopów, urządzeń wielofunkcyjnych i tablic multimedialnych wraz z oprogramowaniem. W 2023 r. 5 laptopów zostało zwróconych do Centrum, 1 laptop został przekazany rodzinie zastępczej, zaś w 1 przypadku dokonano naprawy uszkodzonego laptopa w ramach gwarancji.

Sprawozdanie z efektów pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

Od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wsparciem dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objęte były łącznie 42 rodziny zastępcze, w których przebywało 81 wychowanków, przy czym liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora jednocześnie w miesiącu kalendarzowym nie przekraczała 15.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej; przygotowanie, we współpracy z – odpowiednio – rodziną zastępczą lub

prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku; pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu; zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej; zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających; udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej oraz przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Z rodzin objętych pomocą koordynatora w 2023 r. rozwiązane zostały 4 rodziny zastępcze, 4 dzieci powróciło do rodziny biologicznej, 2 dzieci miało zmienić formę pieczy zastępczej i zostać umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej – postanowienie nie zostało wykonane przez rodzinę zastępczą. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej bierze udział w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. W ciągu 2023 r. 2 koordynatorów brało udział w przygotowaniu projektów ocen dla 81 dzieci, tj. łącznie dokonano 149 ocen i sporządzono informacje do sądu o całokształcie sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto koordynatorzy brali udział w przygotowaniu 12 ocen rodzin zastępczych. Spośród rodzin objętych wsparciem koordynatorów w 2023 r. do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie zgłoszono 13 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W 2023 r. wyznaczono 3 opiekunów usamodzielnienia dla wychowanków do 17. r. ż. oraz sporządzono 2 plany usamodzielnienia z wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej, którzy kończyli 18 lat.

VII. ZADANIA ZESPOŁU DS. ŚWIADCZEŃ

Świadczenia dla rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka na każde umieszczone dziecko przysługiwały świadczenia na pokrycie kosztów jego utrzymania:

- do 31 maja 2023 r. nie niższe niż kwota 785,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej oraz kwota 1189,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka. Ponadto w przypadku umieszczenia w rodzinie zastępczej dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługiwał dodatek nie niższy niż kwota 239,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów jego utrzymania,
- od 1 czerwca 2023 r. na podstawie obwieszczenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 27 marca 2023 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (Monitor Polski z dnia 29 marca 2023 r. poz. 296 ze zm.) odpowiednio kwoty nie niższe niż 899,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej, kwota 1361,00 zł miesięcznie w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka oraz w przypadku umieszczenia w rodzinie zastępczej dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności dodatek nie niższy niż kwota 274,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów jego utrzymania.

Zgodnie z ustawą, świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych oraz rodzinnego domu dziecka przyznawane są w drodze decyzji po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. W 2023 r. wydanych zostało 410 decyzji administracyjnych w sprawie udzielenia pomocy pieniężnej rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, bądź w sprawie zmiany wysokości świadczenia, lub też wygaszających decyzje przyznające pomoc.

W 2023 r. rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka wypłacono 3081 świadczeń na łączną kwotę 2 894 468,11, z tego:

1. Na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka 2993 świadczenia na łączną kwotę 2 794 209,41 zł, w tym:
 - rodzinom spokrewnionym 1491 świadczeń na kwotę 1 084 656,36 zł (w tym 197 dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 47 158,81 zł),
 - rodzinom zastępczym niezawodowym 556 świadczeń na kwotę 649 020,10 zł (w tym 56 dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 13 919,14 zł),

- rodzinom zastępczym zawodowym 730 świadczeń na kwotę 824 690,62 zł (w tym 106 dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 27 349,46 zł),
 - prowadzącym rodzinne domy dziecka 216 świadczeń na kwotę 235 842,33 zł (w tym 40 dodatków z tytułu niepełnosprawności dziecka na kwotę 10 161,00 zł).
2. Środki na utrzymanie domu jednorodzinnego, w którym prowadzony jest rodzinny dom dziecka – 7 świadczeń w łącznej kwocie 24 428,35 zł.
 3. Na utrzymanie domów jednorodzinnych rodzinom zastępczym zawodowym – 22 świadczenia w łącznej kwocie 44 730,35 zł.
 4. Na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka – 8 świadczeń na łączną kwotę 5600,00 zł, w tym:
 - rodzinom zastępczym zawodowym – 5 świadczeń w łącznej kwocie 3500,00 zł,
 - rodzinie zastępczej niezawodowej – 1 świadczenie w kwocie 700,00 zł,
 - prowadzącym rodzinne domy dziecka – 2 świadczenia w kwocie 1400,00 zł.
 5. Świadczenie na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – 51 świadczeń na kwotę 25 500,00 zł (w tym rodziny zastępcze zawodowe – 37 świadczeń na kwotę 18 500,00 zł oraz rodzinne domy dziecka – 14 świadczeń na kwotę 7000,00 zł).

Z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wypłaconych w 2023 r. od rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka wpłynęła łącznie kwota 3127,91 zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140) od 1 lutego 2023 r. na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 4100,00 zł miesięcznie, natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 5084,00 zł miesięcznie.

Od 1 lutego 2023 r. – w zależności od liczby dzieci – w ww. formach rodzinnej pieczy zastępczej wynagrodzenia wypłacane były na poziomie 4100,00 – 5084,00 zł brutto miesięcznie. Łącznie koszt wynagrodzeń w rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka w 2023 r. wyniósł 951 068,65 zł. Ponadto w 2023 r. w rodzinnych domach dziecka oraz w zawodowych rodzinach zastępczych zatrudnionych było na umowy-zlecenia 6 osób do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Miesięczne wynagrodzenie brutto tych osób zawierało się w przedziale od 684,00 zł do 1551,00 zł, zależnie od liczby godzin ustalonych w umowie (od 30 do 66 godzin miesięcznie) i w 2023 r wyniosło łącznie 58 112,15 zł.

W ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2023 r., Powiat Puławski na podstawie umowy Nr 12 zawartej 21 grudnia 2023 r. pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Powiatem Puławskim otrzymał dofinansowanie z Funduszu Pracy w wysokości 202 720,00 zł, które zostało przeznaczone na dofinansowanie

wypłaty wynagrodzeń wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, przysługujących za okres od 1 czerwca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. 13 rodzinom zastępczym zawodowym, w tym 1 rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego oraz 2 prowadzącym rodzinne domy dziecka.

Kontrole w rodzinach zastępczych

Na podstawie uchwały nr 8/2014 Zarządu Powiatu Puławskiego z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie udzielenia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach upoważnienia do sprawowania w imieniu Zarządu Powiatu Puławskiego kontroli nad rodzinami zastępczymi, pracownicy Centrum przeprowadzili w 2023 r. 10 kontroli w rodzinnych formach pieczy zastępczej, w tym:

- 4 w rodzinach zastępczych niezawodowych,
- 5 w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 1 w rodzinie zastępczej zawodowej.

Na podstawie wniosków pokontrolnych stwierdzono, że wszystkie kontrolowane rodziny zastępcze wywiązują się z zadań przewidzianych dla rodzin zastępczych określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Porozumienia

Zgodnie z art. 191 ust. 1 i ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej – średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, na podstawie zawartych porozumień.

W 2023 r. na terenie innych powiatów w rodzinnych formach pieczy zastępczej umieszczonych było 16 małoletnich pochodzących z terenu powiatu puławskiego, a łączna kwota wydatków na opiekę i wychowanie oraz kosztów objęcia opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej poniesiona w 2023 r. przez Powiat Puławski wyniosła 256 504,18 zł.

Natomiast w ww. okresie na terenie naszego powiatu w rodzinach zastępczych przebywało 35 dzieci, których miejscem zamieszkania przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej były inne powiaty. Z tego tytułu na podstawie zawartych porozumień Powiat Puławski otrzymał łącznie tytułem zwrotu poniesionych wydatków kwotę 557 478,42 zł.

W 2023 r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie innych powiatów przebywało 3 dzieci pochodzących z terenu powiatu puławskiego i z tego tytułu Powiat

Puławski poniósł wydatki w łącznej wysokości 181 181,17 zł. Z kolei w Powiatowym Centrum Opiekuńczo-Wychowawczym w Puławach w 2023 r. przebywało 5 dzieci z terenu innych powiatów, za które powiaty pochodzenia zwróciły kwotę 382 789,22 zł.

Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Na podstawie art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej po wejściu w życie ww. ustawy oraz średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu w pieczy zastępczej.

W 2023 r. obciążono 11 gmin notami księgowymi za pobyt w ciągu roku 189 dzieci w pieczy zastępczej, tj. zarówno w rodzinach zastępczych, w rodzinnych domach dziecka, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na łączną kwotę 2 080 434,27 zł, tj.

- Gmina Baranów – 99 005,08 zł (11 dzieci),
- Gmina Janowiec – 25 809,13 zł (4 dzieci),
- Gmina Kazimierz Dolny – 100 721,67 zł (6 dzieci),
- Gmina Końskowola – 159 774,49 zł (12 dzieci),
- Gmina Kurów – 38 770,00 zł (6 dzieci),
- Gmina Markuszów – 97 456,00 zł (2 dzieci),
- Gmina Nałęczów – 34 772,52 zł (8 dzieci),
- Gmina Puławy – 46 262,32 zł (5 dzieci),
- Miasto Puławy – 1 346 619,89 zł (116 dzieci),
- Gmina Wąwolnica – 28 005,75 zł (7 dzieci),
- Gmina Żyrzyn – 103 237,42 zł (12 dzieci).

Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków

Pełnoletni wychowankowie opuszczający rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii byli objęci przez PCPR w Puławach pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, a także pomocą:

- pieniężną na usamodzielnienie w wysokości od 1865,00 zł do 8968,00 zł, w zależności od czasu pobytu wychowanków w rodzinie zastępczej i formy pieczy zastępczej, w której przebywali,

- pieniężną na kontynuowanie nauki w wysokości od 551,10 zł do 681,00 zł miesięcznie (w zależności od formy pieczy zastępczej lub placówki, którą opuścili),
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym (treningowym),
- w uzyskaniu zatrudnienia,
- na zagospodarowanie, w wysokości od 1695,00 zł do 4077,00 zł z przeznaczeniem np. na wyposażenie mieszkania w niezbędne urządzenia domowe, meble, remont mieszkań.

Warunkiem otrzymania pomocy na usamodzielnienie jest zobowiązanie się wychowanka do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, który opracowuje wspólnie z opiekunem usamodzielnienia.

Program usamodzielnienia określa sposób oraz formy współdziałania i wspierania osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem, uzyskania wykształcenia zgodnego z możliwościami i aspiracjami osoby usamodzielnianej, uzyskania kwalifikacji zawodowych, pomocy w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, podjęcia zatrudnienia, a także w uzyskaniu przysługujących świadczeń.

Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, pracownik organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inna osoba wyznaczona przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Opracowywanie i realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia to nie tylko współpraca opiekuna z wychowankiem, ale także praca socjalna w środowisku, spotkania z rodzinami zastępczymi czy biologicznymi oraz pracownikami placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół, ośrodków pomocy społecznej czy urzędów pracy, urzędów gmin lub miasta (w sprawie pracy i mieszkania komunalnego oraz socjalnego).

Przeprowadzenie procesu usamodzielnienia wymaga intensywnej pracy, która nie kończy się tylko na wyznaczaniu celów i zadań do realizacji, ale także wymaga dokonywania okresowej oceny, modyfikowania i dostosowywania indywidualnego planu usamodzielnienia do aktualnych potrzeb wychowanka oraz szans na samodzielne i godne życie.

W 2023 r. w PCPR w Puławach realizowano proces usamodzielnienia z 33 wychowankami z rodzin zastępczych i wychowankami z placówek opiekuńczo-wychowawczych pochodzącymi z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającymi się na terenie naszego powiatu, a pochodzącymi z terenu innych powiatów.

Ponadto współpracowaliśmy z trzema innymi powiatami w zakresie realizacji programów usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej, tj. 1 wychowanki placówki opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałej obecnie na terenie powiatu puławskiego oraz 2 wychowanków mieszkających na terenie innych powiatów, pochodzących z powiatu puławskiego.

Dwudziestu wychowankom z rodzin zastępczych przyznano decyzją administracyjną i wypłacono 155 świadczeń na kontynuowanie nauki w łącznej kwocie 99 438,37 zł, 4 świadczenia na zagospodarowanie w kwocie 8 156,00 zł, 6 świadczeń pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w łącznej kwocie 44 844,00 zł. Ogółem osobom usamodzielnionym wypłacono 165 świadczeń na łączną kwotę 152 438,37 zł.

Trzynastu pełnoletnim wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i pochodzącym z terenu powiatu puławskiego lub osiedlającym się na naszym terenie przyznano decyzją administracyjną i wypłacono: 79 miesięcznych świadczeń na kontynuowanie nauki w kwocie 50 205,10 zł, 5 świadczeń na zagospodarowanie w formie rzeczowej w kwocie 12 233,00 zł, 6 świadczeń pomocy pieniężnej na usamodzielnienie w kwocie 48 197,00 zł.

Ogółem wypłacono 90 świadczeń na kwotę 110 635,10 zł, w tym dla:

- 9 wychowanków Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego w Puławach,
- 1 wychowanki Domu Dziecka w Lublinie,
- 1 wychowanki Domu Dziecka „Oficyna” w Woli Gałęzowskiej,
- 1 wychowanki Domu Dziecka „Nowy Dom” w Przybysławicach,
- 1 wychowanka MOW w Woli Rowskiej.

Mieszkanie treningowe (chronione)

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. dotycząca zmian w ustawie o pomocy społecznej, która obowiązuje od 1 listopada 2023 r. zakłada m.in. przekształcenie mieszkań chronionych w mieszkania treningowe, które są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą tę osobę w codziennym funkcjonowaniu.

Podmiot prowadzący mieszkania chronione jest obowiązany do przekształcenia tych mieszkań w mieszkania treningowe w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy.

Na terenie powiatu puławskiego w 2023 r. funkcjonowały dwa mieszkania chronione (treningowe). Mieszkanie chronione znajdujące się w budynku Młodzieżowego Schroniska w Puławach przy ul. Włostowickiej przeznaczone jest dla 3 usamodzielnianych wychowanków

opuszczających rodzinę zastępczą lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Drugie mieszkanie chronione usytuowane jest przy ul. Kaniowczyków w Puławach i jest przeznaczone dla 3 wychowanek.

Mieszkanie treningowe jest formą pomocy społecznej zapewniającą warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku i przygotowującą do prowadzenia samodzielnego życia.

W 2023 r. w mieszkaniu chronionym przy ul. Włostowickiej przebywało 2 byłych wychowanków rodziny zastępczej. W mieszkaniu chronionym przy ul. Kaniowczyków w Puławach w 2023 r. przebywały 4 usamodzielnione wychowanki rodziny zastępczej. Osoby usamodzielnione zajmujące te mieszkania ponoszą odpłatność zgodnie z uchwałą Nr XXXIX/336/2018 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30.05.2019 r. zmieniającą uchwałę Nr XL/401/2006 Rady Powiatu w Puławach w sprawie ustalenia organizacji mieszkań chronionych utworzonych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tych mieszkaniach. Wysokość opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym ustalana jest decyzją administracyjną i uzależniona jest od sytuacji osobistej i dochodowej osoby usamodzielnianej

W 2023 r. 1 wychowanka rodzinnej pieczy zastępczej ponosiła odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym w wysokości 102,50 zł, przebywała ona w tym mieszkaniu do 31.01.2023 r.

Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Rodzice dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych lub w całodobowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych zobowiązani są do ponoszenia opłat za pobyt dzieci do wysokości miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Decyzją administracyjną odstępuje się od ustalenia opłaty, ustala bądź zwalnia rodziców biologicznych z ponoszenia opłat za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, biorąc pod uwagę zasady określone w uchwale nr XVII/152/2012 Rady Powiatu Puławskiego z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umarzania w całości lub części, łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności, rozkładania na raty lub odstępowania od ustalania opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. U. Woj. Lub. z 2012 r., poz. 2104).

W 2023 r. wydano 21 decyzji dotyczących odstąpienia od ustalenia odpłatności od rodziców biologicznych dzieci przebywających w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Sytuacja rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej jest ustalana w oparciu o zebrane materiały dowodowe w drodze postępowania administracyjnego. W większości przypadków rodzice biologiczni dzieci są, oprócz niewydolności wychowawczej, w bardzo trudnej sytuacji materialnej i życiowej (bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, długotrwała choroba,

trudne warunki mieszkaniowe, pobyt w areszcie bądź więzieniu, inne sytuacje kryzysowe w rodzinie) i objęci są pomocą, w tym finansową, przez właściwe ośrodki pomocy społecznej.

Zdarzają się również przypadki, gdy nieznane jest miejsce pobytu rodzica biologicznego (brak meldunku, nieprzebywanie pod adresem zameldowania, pobyt za granicą).

Alimenty

Na podstawie art. 38 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii asystenta rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, po zasięgnięciu opinii podmiotu organizującego pracę z rodziną, może dochodzić na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych,
- kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu obowiązany do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych, w przypadku, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok (ust. 2 ww. przepisu).

Część rodziców biologicznych płaci na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych dobrowolne alimenty, które – zgodnie z wejściem nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 19 września 2014 r. – nie są odliczane od dochodu dziecka w przypadku rodzin zastępczych, które mają przyznane świadczenia na podstawie tej ustawy. Z kolei świadczenia wypłacane rodzinom na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej są pomniejszane o dochód dziecka, który to stanowiły m.in. otrzymywane alimenty.

Tut. Centrum w 2023 r. wystąpiło do Sądu Rejonowego w Puławach z 20 pozwami o alimenty na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej, wysłano 1 przedegzekucyjne wezwanie do zapłaty oraz 1 zapytanie o stan sprawy egzekucyjnej.

Kierowanie i nadzór nad placówką opiekuńczo-wychowawczą

Na terenie powiatu puławskiego od 1 stycznia 2021 r. w wyniku standaryzacji funkcjonuje Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Wychowawcze w Puławach, w skład którego wchodzi trzy placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego posiadająca 14 miejsc, w tym 2 interwencyjne.
2. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 typu socjalizacyjno-interwencyjnego posiadająca 14 miejsc, w tym 2 interwencyjne.
3. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 3 typu specjalistyczno-terapeutycznego posiadająca 10 miejsc.

Do placówki opiekuńczo-wychowawczej opieki całodobowej dziecko kieruje powiat właściwy ze względu na jego miejsce zamieszkania. Dziecko umieszczane jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej w wykonaniu postanowienia sądu.

W 2023 r. do Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego w Puławach skierowano 15 małoletnich.

Zgodnie z zarządzeniem Starosty Puławskiego z dnia 20 marca 2013 r., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach sprawowało funkcję związaną z oceną prawidłowości realizacji przez placówki wchodzące w skład Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego w Puławach pieczy zastępczej. W 2023 r. nadzór nad placówkami sprawowany był poprzez analizę jednorazowych oraz okresowych sprawozdań. Zgodnie z zarządzeniem nr 114/2022 Starosty Puławskiego z dnia 16 grudnia 2022 r. kontrole okresowe w placówkach wchodzących w skład PCOW w Puławach powinny być przeprowadzone co najmniej raz na trzy lata. W związku z powyższym kontrola okresowa zaplanowana na II kwartał 2023r. została przeniesiona za zgodą Starosty Puławskiego na I kwartał 2024 r. (poprzednia II kwartał 2021 r.).

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach realizowało zadania na rzecz obywateli Ukrainy określone ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.).

W 2023 r. na terenie powiatu puławskiego przebywały 2 rodziny ukraińskie, które sprawowały opiekę nad 4 dziećmi. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach pośredniczyło także – zgodnie z ustawą – w wypłacie świadczeń rodzinnych dla opiekunów tymczasowych przyznanych przez ośrodki pomocy społecznej, i świadczeń wychowawczych wypłacanych przez ZUS. Łączna kwota, jaka została wydana na zadania związane z pobytem ww. dzieci wyniosła 8902,00 zł.

Jeden małoletni wychowanek pochodzący z Ukrainy przebywał w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Puławach w okresie od 05 marca 2023 r. do 28 czerwca 2023 r. (tj. do czasu usamodzielnienia się). Kwota dotacji otrzymana z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie na jego utrzymanie w 2023 r. wynosiła 21 707,82 zł.

Pomoc cudzoziemcom w ramach indywidualnych programów integracji

Zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) w roku 2023 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach udzieliło pomocy dwóm rodzinom cudzoziemców, w skład których wchodziły 4 osoby. Cudzoziemcy, o których mowa powyżej otrzymali ochronę uzupełniającą i zostali objęci Indywidualnymi Programami Integracji, sporządzanymi przez tut. Centrum, zaakceptowanymi przez Wojewodę Lubelskiego. W ramach realizacji Indywidualnych Programów Integracji współpracowaliśmy z Powiatowym Urzędem Pracy w Puławach, Urzędem

Miasta Puławy, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Puławach oraz Lubelskim Urzędem Wojewódzkim w Lublinie w celu przyznania pomocy cudzoziemcom.

Dotacja otrzymana z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie na realizację 2 Indywidualnych Programów Integracji wynosiła w 2023 r. 12 630,00 zł.

Kierowanie oraz nadzór nad Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy w Górze Puławskiej

Od 1 grudnia 2017 r. w Górze Puławskiej funkcjonuje Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy (od 2014 r. pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy), powiatowy ośrodek wsparcia dla dorosłych osób z zaburzeniami psychicznymi, w którym realizowane są zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.

Liczba uczestników wg stanu na 31 grudnia 2023 r. wynosiła 43. Liczba miejsc statutowych w placówce wynosi 40 – we wrześniu 2021 r. ze środków rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonych na rozwój sieci środowiskowych domów samopomocy dla osób ze spektrum autyzmu oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi uruchomiono 5 dodatkowych miejsc statutowych.

Na podstawie upoważnienia udzielonego przez Starostę Puławskiego z dnia 21.11.2014 r., dyrektor PCPR w Puławach uprawniony jest do wydawania decyzji w sprawie skierowania do ww. ośrodka wsparcia.

W 2023 r. do PCPR w Puławach wpłynęły 23 wnioski o skierowanie do ośrodka wsparcia lub o przedłużenie pobytu w ośrodku – wraz z przeprowadzonymi przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu puławskiego wywiadami środowiskowymi, z czego z:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach – 13 wywiadów,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puławach – 6 wywiadów,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowcu – 3 wywiady,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie – 1 wywiad.

W związku z powyższym tutejsze Centrum w 2023 r. przeprowadziło 23 postępowania administracyjne w sprawie przyznania mieszkańcom ww. gmin tej formy pomocy.

Wydano 23 decyzje administracyjne o skierowaniu, w tym przedłużeniu pobytu uczestników w ośrodku.

Na podstawie zarządzenia nr 115/2022 Starosty Puławskiego z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie określenia Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach funkcji związanych z nadzorem nad działalnością Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze Puławskiej, Dyrektor Centrum sprawuje nadzór nad ośrodkiem między innymi poprzez przeprowadzanie kontroli okresowych (co najmniej raz na trzy lata) i doraźnych w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania placówki w świetle obowiązujących przepisów, statutu i regulaminu. W 2023 r. nie przeprowadzono kontroli w PŚDS w Górze Puławskiej (ostatnia w IV

kwartale 2022 r.). Nadzór nad jednostką prowadzony był poprzez analizę jednorazowych oraz okresowych sprawozdań.

VIII. SZKOLENIE I DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ DORADZTWO METODYCZNE DLA KIEROWNIKÓW I PRACOWNIKÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ Z TERENU POWIATU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach 20 kwietnia 2023 r. zorganizowało szkolenie dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego promujące wiedzę na temat syndromu FASD oraz działalności Regionalnego Punktu Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Lublinie. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy ośrodków pomocy społecznej oraz PCPR w Puławach, łącznie 38 osób. Podczas szkolenia uczestnicy zdobyli wiedzę, na czym polega działalność Regionalnego Punktu Diagnostyki i Terapii FAS/FASD w Lublinie, na czym polega opieka i pomoc dziecku z syndromem FAS oraz jak wpływa spożywanie alkoholu przez kobietę w ciąży na rozwijający się płód.

Następnie 27 października 2023 r. w tut. Centrum odbyło się szkolenie na temat „Kodeks postępowania administracyjnego”, na którym obecni byli pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego oraz pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach, łącznie 21 osób. Szkolenie miało na celu wyjaśnienie najnowszych zmian wprowadzonych w k.p.a oraz w drodze w tematykę doręczeń elektronicznych.

Ponadto tutejsze Centrum udzielało pracownikom ośrodków pomocy społecznej indywidualnych konsultacji dotyczących stosowania kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Również pracownicy Poradni Rodzinnej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielali konsultacji w sprawach klientów objętych pomocą ośrodków pomocy społecznej.

IX. ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZE ŚRODKÓW PFRON

Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przypadające według algorytmu na 2023 r. dla Powiatu Puławskiego Zarząd Funduszu określił w wysokości 5 079 062 zł.

W oparciu o tę informację Rada Powiatu Puławskiego uchwałą Nr XLVI/331/2023 z dnia 29 marca 2023 r., a następnie – w związku ze zwiększeniem środków PFRON dla Powiatu Puławskiego – uchwałą Nr LI/357/2023 z dnia 23 sierpnia 2023 r., określiła rodzaje zadań i wysokość środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wyznaczone powiatom ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zostały określone ww. uchwałą następująco:

- dla Powiatowego Urzędu Pracy w Puławach w wysokości 71 000 zł,
- dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach 5 008 062 zł, w tym na realizację bieżących zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w wysokości 2 205 942 zł oraz na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej 2 802 120 zł.

Wydatkowanie środków przez PCPR w Puławach na poszczególne zadania przedstawia niniejsze sprawozdanie.

REHABILITACJA SPOŁECZNA

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- wzmacnianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wzmacnianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej dofinansowywanych ze środków PFRON należą:

- turnusy rehabilitacyjne,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- warsztaty terapii zajęciowej.

Wykorzystanie środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie puławskim w 2023 r.

Lp.	Rodzaj zadania	Otrzymane środki PFRON na zadania w roku 2023 w zł	Wykorzystane środki PFRON za 2023 r. w zł	Liczba złożonych wniosków
				Liczba zrealizowanych wniosków
	Środki finansowe PFRON ogółem na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej określone art. 35a ustawy o rehabilitacji (...) w zł, w tym:	5 079 062	5 048 952	X
I	Zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów warsztatów terapii zajęciowej	2 802 120	2 772 220	3 warsztaty – 95 uczestników
II	Środki na zadania bieżące z zakresu rehabilitacji społecznej, w tym:	2 205 942	2 205 762	3012
				2482
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, w tym:	363 415	363 415	284
				144
	a) dla dzieci do 16. r. ż. i młodzieży do 24. r. ż. uczącej się i niepracującej	110 036	110 036	44
				31
	b) dla dorosłych osób niepełnosprawnych	253 379	253 379	240
				113
2.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	258 982	258 982	57
				34
3.	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	47 014	46 844	35
				27
4.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 398 910	1 398 900	2 538
				2 201
5.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla indywidualnych osób niepełnosprawnych	79 879	79 879	73
				56
6.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	57 742	57 742	24
				20
7.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	0	0	1
				0
III	Środki na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej (PUP)	71 000	70 972	-
IV	Środki finansowe dla powiatu ogółem w zł	5 079 062	5 048 954	zrealizowano 99,41%

Turnusy rehabilitacyjne

Turnus rehabilitacyjny oznacza zorganizowaną aktywną formę rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Tryb rozpatrywania wniosków i przyznawania wysokości dofinansowań do turnusów określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 15 listopada 2007 roku w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230 poz. 1694).

Zgodnie z ww. przepisami dofinansowanie w zależności od stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy wynosi:

- 1) dla uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 30% w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłaszanego kwartalnie przez Prezesa GUS na podstawie art. 20 pkt 3 ustawy z dn. 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.);
- 2) dla uczestnika z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 27% przeciętnego wynagrodzenia;
- 3) dla uczestnika z lekkim stopniem niepełnosprawności – 25% przeciętnego wynagrodzenia;
- 4) dla dziecka niepełnosprawnego oraz uczącej się i niepracującej młodzieży do 24. r. ż. – 30% przeciętnego wynagrodzenia;
- 5) dla niezbędnego opiekuna – 20% przeciętnego wynagrodzenia;
- 6) dla uczestnika zatrudnionego w zakładzie pracy chronionej – 20% przeciętnego wynagrodzenia.

W przypadku dużej liczby wniosków, przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu środków PFRON, można obniżyć wysokość dofinansowania, nie więcej jednak niż o 20% kwot o których mowa wyżej.

Przy rozpatrywaniu wniosku brany jest pod uwagę średni miesięczny dochód (netto) na osobę obliczony za ostatni kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku w porównaniu do obowiązującego kryterium dochodowego w wysokości:

- 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przypadającego na 1 osobę we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 65% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej przypadającego na osobę samotną.

Osoby niepełnosprawne kierowane są do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym na wniosek lekarza. Ze środków PFRON można również dofinansować pobyt opiekuna, gdy jego obecność na turnusie wynika z wyraźnego i uzasadnionego zalecenia lekarskiego.

Turnus trwa minimum 14 dni i może się odbyć tylko w ośrodku posiadającym ważny wpis do rejestru ośrodków i rejestru organizatorów. Rejestry są prowadzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W 2023 r. do PCPR w Puławach w ww. zakresie wpłynęły 284 wnioski, z czego 44 dotyczyło przyznania dofinansowania dla dzieci i młodzieży, a 284 dla osób dorosłych.

W 2023 r. wypłacono 363 415 zł dla 214 osób, w tym dla 214 osób niepełnosprawnych (31 dzieci i 144 dorosłych) oraz dla ich 70 opiekunów.

W latach 2017–2023 liczba osób ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przedstawia się następująco:

- w roku 2017 – 410 osób (286 wnioskodawców i 124 opiekunów),
- w roku 2018 – 382 osoby (265 wnioskodawców i 117 opiekunów),
- w roku 2019 – 302 osoby (205 wnioskodawców i 97 opiekunów),
- w roku 2020 – 316 osób (223 wnioskodawców i 93 opiekunów),
- w roku 2021 – 292 osób (194 wnioskodawców i 98 opiekunów),
- w roku 2022 – 329 osób (242 wnioskodawców i 87 opiekunów),
- w roku 2023 – 414 osób (284 wnioskodawców i 130 opiekunów).

Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Ta forma rehabilitacji społecznej cieszy się ciągle dużym zainteresowaniem wśród stowarzyszeń i jednostek organizacyjnych działających w powiecie puławskim. Niestety, ze względu na niewystarczające środki, realizacja tego zadania jest ograniczona.

Do PCPR w Puławach wpłynęły 24 wnioski na dofinansowanie różnego rodzaju imprez integracyjnych, takich jak wycieczki krajoznawczo-turystyczne, wyjazdy do teatru, spotkania okolicznościowe na łączną kwotę dofinansowania 115 792,24 zł.

W 2023 r. pozytywnie rozpatrzono i przyznano dofinansowanie do 24 wniosków na łączną kwotę 65 976 zł, natomiast ostatecznie zrealizowano 20 wniosków na kwotę 57 741 zł.

Wykonanie zadania w latach 2017–2023 przedstawia poniższa tabela:

Lata	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Wartość zrealizowanych umów w zł
2017	21	15	26 108
2018	17	14	25 615
2019	19	17	30 850
2020	21	8	11 805
2021	19	18	36 278
2022	27	25	43 942
2023	24	20	57 741

Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

O dofinansowanie ze środków PFRON mogą ubiegać się:

- na likwidację barier architektonicznych – osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się,
- na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych – osoby niepełnosprawne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności pod warunkiem, że likwidacja barier umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi tym osobom wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano-instalacyjne, zmierzające do prawidłowego i funkcjonalnego rozwiązania pomieszczeń mieszkalnych, głównie pomieszczeń sanitarnych oraz komunikacji wewnątrz mieszkań, a także prace budowlane i montażowe zewnętrzne umożliwiające samodzielne funkcjonowanie (dotyczy głównie osób na wózkach inwalidzkich i poruszających się z trudem przy pomocy kul, balkoników).

Likwidacja barier w komunikowaniu się dotyczy w szczególności osób z dysfunkcją narządu słuchu, mowy i wzroku. Polega na umożliwianiu tym osobom samodzielnego życia w społeczeństwie lub kontaktów z otoczeniem, np. poprzez zakup telefonów komórkowych, komputerów, komunikatorów, czytników.

Likwidacja barier technicznych dotyczy likwidacji przeszkód w wykonywaniu podstawowych codziennych czynności wynikających z rodzaju niepełnosprawności oraz braku zastosowania odpowiednich urządzeń i przedmiotów umożliwiających zwiększenie samodzielności i niezależności życiowej osoby niepełnosprawnej.

W budżecie w 2023 r. na likwidację barier funkcjonalnych przeznaczono kwotę 305 826 zł. Wnioskodawcy w tym zakresie złożyli ogółem 92 wnioski, z czego pozytywnie rozpatrzono 70 wniosków (na realizację zasadnych 7 wniosków zabrakło środków finansowych), 6 wniosków oceniono negatywnie, a z realizacji 10 wniosków wnioskodawcy zrezygnowali.

W miejscu zamieszkania osób, które ubiegały się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zostały przeprowadzone wizje lokalne w celu weryfikacji zasadności wnioskowanego zakresu i kosztu robót budowlanych.

Zrealizowane wnioski dotyczyły głównie:

- bariery architektoniczne: adaptacji istniejących łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez poszerzenie otworów drzwiowych, wykonanie stanowiska prysznicowego w miejsce wanny, montażu uchwytów łazienkowych, montażu siedziska prysznicowego, wymiany posadzki na antypoślizgową, wyrównania dojścia do mieszkania poprzez ułożenie chodnika z kostki brukowej;
- bariery w komunikowaniu się: dofinansowania do zakupu komputerów stacjonarnych lub laptopów, telefonów komórkowych, tabletów ze specjalistycznym oprogramowaniem;
- bariery techniczne: dofinansowanie do zakupu podnośników transportowo-kąpielowych, szyn teleskopowych, płyty indukcyjnej, schodołazów, kuchenek elektrycznych.

Realizacja wniosków na likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych złożonych w roku 2023 r. (dane w zł)

Treść	Wnioski złożone do realizacji		Zawarte umowy z wnioskodawcami		Zrealizowane umowy	
	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
Wnioski ogółem	92	1 344 322	62	330 664	61	305 826
Bariery architektoniczne	57	1 070 496	35	280 227	34	258 982
Bariery w komunikowaniu się	17	55 354	13	19 446	13	18 158
Bariery techniczne	17	77 285	14	30 991	14	28 686

Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Realizacja zadania w latach 2020–2023

Treść	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2020 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2021 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2022 r.	Zrealizowane wnioski liczba - wartość 2023 r.
Liczba wniosków ogółem, w tym:	2038 – 908 855	1902 – 1 111 707	1836 – 1 135 042	2201 – 1 398 900
- osoby dorosłe	1936 – 788 657	1805 – 983 992	1738 – 947 962	2057 – 1 128 050
- dzieci młodzież	102 – 120 198	97 – 127 715	62 – 187 080	144 – 270 850

PCPR w Puławach udzielało dofinansowań osobom niepełnosprawnym na podstawie wniosku złożonego wraz z fakturą VAT za zakupiony przedmiot ortopedyczny z wyszczególnionym limitem i odpłatnością Narodowego Funduszu Zdrowia oraz udziałem własnym wnioskodawcy.

Na podstawie obowiązujących przepisów ze środków PFRON zakup można maksymalnie dofinansować do 150% sumy limitu Narodowego Funduszu Zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów. W związku z dużą liczbą wniosków i ograniczonymi środkami są stosowane dużo niższe dofinansowania.

W 2023 r. wpłynęło 2 538 wniosków na łączną kwotę wnioskowaną 3 751 801 zł, z czego zrealizowano 2201 na kwotę 1 398 900 zł.

Kwota zabezpieczonych w budżecie środków na to zadanie wyniosła 1 398 910 zł, co stanowi ok. 63,42% ogólnej kwoty środków PFRON przeznaczonych na bieżące zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, mimo to środki były niewystarczające.

Zrealizowane wnioski dotyczyły m. in. aparatów słuchowych dla dzieci (22 szt.) i osób dorosłych (604 szt.), systemów FM (21 szt.), wózków inwalidzkich (79 szt.), aparatów do leczenia bezdechu (15 szt.), protez kończyn dolnych i kończyn górnych (17 szt.), ortez (32 szt.), gorsetów ortopedycznych (8 szt.), zestawów infuzyjnych do pomp insulinowych (18 szt.), protez piersi (12 szt.), peruk (3 szt.), butów ortopedycznych, balkoników, materaców i poduszek przeciwoodleżynowych oraz środków higienicznych, takich jak cewniki i pieluchomajtki.

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający na celu osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie mogą się ubiegać:

- 1) indywidualne osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- 2) osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku, deklarują środki własne w wysokości co najmniej 20% wartości zadania i nie posiadają wymagalnych zobowiązań wobec PFRON.
- 3)

Realizacja wniosków złożonych przez indywidualne osoby niepełnosprawne w latach 2019–2023 na sprzęt rehabilitacyjny (dane w zł)

Lp.	Rok	Liczba i wartość złożonych wniosków		Liczba i wartość zawartych umów		Liczba i wartość zrealizowanych umów	
1.	2019	52	100 888	49	52 776	43 w tym dzieci: 5	44 402 6 129
2.	2020	55	124 919	53	87 248	53 w tym dzieci: 8	84 875 16 782
3.	2021	60	139 983	47	75 902	46 w tym dzieci: 2	71 675 3 060
4.	2022	63	224 486	57	81 016	43 w tym dzieci: 0	76 962 0,-
5.	2023	73	245 893	58	84 962	56 w tym dzieci: 6	79 879 10 863

Przyznane dofinansowania dotyczyły głównie: łóżek rehabilitacyjnych, stacjonarnych rowerów rehabilitacyjnych, trójkołowych rowerów rehabilitacyjnych, bieżni, orbitreków oraz rowerów typu tandem.

Ponadto w roku 2023 wpłynął 1 wniosek na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej o wartości 9 348 zł, który został rozpatrzony negatywnie.

Podsumowanie

W roku 2023 do PCPR w Puławach wpłynęło 3012 wniosków na dofinansowanie zadań realizowanych w zakresie rehabilitacji społecznej, z czego zrealizowano 2482, tj. 82,40% złożonych wniosków, stosując znacznie zmniejszone dofinansowania na realizowane zadania, tj.

- obniżanie od 15% do 35% przyznawanego dofinansowania do realizacji wniosków w sprawie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się – po uprzedniej szczegółowej weryfikacji wniosków pod względem zakresu i kosztu zadania oraz w zależności od wysokości dochodu i indywidualnej sytuacji życiowej wnioskodawców,
- dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, w tym m.in. do aparatów słuchowych dla osób dorosłych zostało ograniczone do kwoty 675,00 zł, do wózków inwalidzkich do 100-120% limitu, do wszystkich rodzajów protez do 150% przyznanego limitu NFZ, do pieluchomajtek do 50% przyznanego limitu NFZ.

Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej to wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy zawodowej możliwość udziału w rehabilitacji zawodowej i społecznej poprzez terapię zajęciową zmierzającą do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędną do samodzielnego i aktywnego życia w środowisku na miarę jego potrzeb i możliwości.

Warsztaty mogą być organizowane i prowadzone przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

W powiecie puławskim działają 3 warsztaty terapii zajęciowej, które prowadzą rehabilitację społeczną i zawodową dla 95 uczestników, w tym:

- dla 35 uczestników w Nałęczowie, ul. Spółdzielcza 17a; warsztat prowadzi Nałęczowskie Stowarzyszenie Charytatywne,
- dla 30 uczestników w Puławach, ul. 6-go Sierpnia 20; warsztat prowadzi Puławskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- dla 30 uczestników w Puławach, ul. Wróblewskiego 21; warsztat prowadzi Puławskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Koszty działalności warsztatów są współfinansowane ze środków PFRON i ze środków Powiatu. W 2023 r. koszty działalności tych placówek wyniosły ogółem 3 080 307,70 zł, z czego 90%, tj. 2 772 219,91 zł stanowią środki PFRON, a pozostałe 10%, tj. 308 087,79 zł środki Powiatu. Obowiązek współfinansowania bieżących kosztów działalności warsztatów został nałożony

na powiaty z dniem 1 stycznia 2007 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Koszty utrzymania i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej obejmują wydatki na: wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń kadry warsztatu, ubezpieczenia uczestników i kadry, materiały do terapii zajęciowej, doposażenie warsztatu w sprzęt, eksploatację samochodu, energię, koszty usług materialnych i niematerialnych, szkolenia kadry oraz środki wykorzystywane do treningu ekonomicznego uczestników.

Do obowiązków Centrum, oprócz finansowania bieżących kosztów działalności warsztatów, należy również sprawowanie nadzoru nad prawidłowością wydatków oraz analiza kwartalnych i rocznych sprawozdań wykorzystania środków oraz działalności rehabilitacyjnej. W tym zakresie w roku 2023 PCPR w Puławach przeprowadziło kontrolę we wszystkich warsztatach terapii zajęciowej.

Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”

Na podstawie umowy nr AS3/000043/03/D z dnia 23.04.2018 r. zawartej pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Powiatem Puławskim, PCPR w Puławach po raz kolejny w 2023 r. realizowało pilotażowy program pn. „Aktywny samorząd”.

Program był realizowany w oparciu o zasady dotyczące wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków zatwierdzonych przez Zarząd PFRON w Warszawie, na podstawie których PCPR opracowało własne szczegółowe zasady przyjmowania, realizacji i rozliczania wniosków w 2023 r.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu to:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program składa się z dwóch głównych części: z Modułu I i Modułu II.

➤ **Moduł I** – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, osób niepełnosprawnych w następujących obszarach:

a) **Obszar A** – likwidacja bariery transportowej:

–Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

–Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,

–Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

–Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu,

b) **Obszar B** – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

–Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

–Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

–Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,

–Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

–Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

c) **Obszar C** – likwidacja barier w poruszaniu się:

- Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,
- Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym – dla osób z I grupą z dysfunkcją narządu ruchu,
- Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości – osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,
- Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości) - osoby z dysfunkcją narządu ruchu, aktywne zawodowo,
- Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,

d) **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej – osoby z I i II grupą, aktywne zawodowo, jeśli są opiekunem prawnym dziecka.

➤ **Moduł II** - skierowany jest do osób niepełnosprawnych, które:

- a) kontynuują naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej, lub w kolegium, lub mają otwarty przewód doktorski poza studiami doktoranckimi,
- b) posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

W ramach modułu II wnioskodawca w każdym semestrze może ubiegać się o dofinansowanie do 100% kosztów czesnego oraz dodatku na pokrycie kosztów nauki w maksymalnej wysokości 1100,00 zł (dla wnioskodawców pobierających naukę w szkole policealnej lub kolegium) lub 1650,00 zł (dla pozostałych wnioskodawców), które może być zwiększone nie więcej niż o:

- 1) 880 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada podpis elektroniczny/Profil Zaufany na platformie ePUAP i złoży wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej w dedykowanym systemie przygotowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przy czym możliwość ta dotyczy tylko tych wnioskodawców, którzy skorzystają z tego zwiększenia po raz pierwszy (wsparcie jest jednorazowe),
- 2) 550 zł - w przypadku, gdy wnioskodawca ponosi koszty z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania,
- 3) 330 zł - w przypadku, gdy wnioskodawca posiada aktualną (ważną) Kartę Dużej Rodziny,

- 4) 330 zł - w przypadku, gdy osoba niepełnosprawna pobiera naukę jednocześnie na dwóch (lub więcej) kierunkach studiów/nauki,
- 5) 220 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca studiuje w przyspieszonym trybie,
- 6) 330 zł – w przypadku, gdy wnioskodawcą jest osoba poszkodowana w 2022 lub w 2023 roku w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych,
- 7) 330 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca korzysta z usług tłumacza języka migowego,
- 8) 550 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca w poprzednim semestrze pobierał lub aktualnie pobiera naukę w formie zdalnej (w związku z pandemią),
- 9) 770 zł – w przypadku, gdy wnioskodawca posiada stopień niepełnosprawności znaczny lub niepełnosprawność sprzężoną (co najmniej dwa symbole przyczyny niepełnosprawności w orzeczeniu).

Ogółem do PCPR wpłynęło 141 wniosków, w tym na:

- Moduł I – 81 wniosków,
- Moduł II – 60 wniosków.

Środki PFRON przekazane na realizację programu wyniosły 822 455,00 zł, w tym na:

- Moduł I – 604 355,00 zł,
- Moduł II – 218 100,00 zł.

Realizacja wniosków w poszczególnych modułach i obszarach przedstawia się następująco:

Nazwa obszaru	Złożone wnioski (liczba i wartość)		Podpisane umowy (liczba i wartość)		Wnioski zrealizowane (liczba i kwota)	
Moduł I						
A1	9	100444,75	7	81 329,75	7	81 329,75
A2	1	350,00	0	0	0	0
A3	0	0	0	0	0	0
A4	0	0	0	0	0	0
B1	22	180 021,62	16	134 049,12	16	129 560,70
B2	0	0	0	0	0	0
B3	1	7 179,30	1	6 100,20	1	6 100,20
B4	7	38 356,58	6	31 742,64	6	31 001,49
B5	0	0	0	0	0	0
C1	9	193 209,00	9	180 935,00	9	178 188,00
C2	7	19 697,00	7	19 698,00	7	19 696,00
C3	2	47 445,00	2	47 445,00	2	44 970,00
C4	1	4 800,00	1	4 800,00	1	4 800,00

C5	10	88 568,75	8	65 318,75	6	56 568,75
D	12	30 020,20	11	28 620,00	11	21 876,03
Razem Moduł I	81	710 092,20	68	600 037,46	66	574 090,92
Moduł II	60	246 287,40	59	213 024,90	34	158 877,40
RAZEM	141	81	127	813 062,36	100	732 968,32

W ramach promocji programu Centrum opracowało ulotkę informacyjną nt. poszczególnych obszarów wsparcia wraz ze wskazaniem adresatów, do których program jest skierowany. W dwóch różnych wydawnictwach w lokalnej prasie ukazała się informacja nt. realizacji programu Aktywny samorząd Moduł I i II wraz z obowiązującymi terminami składania wniosków. Zostały wykonane gadzety promujące program Aktywny samorząd. Ponadto informacje o programie ukazały się w kwartalniku Powiatu Puławskiego „Tu jest moje miejsce” oraz lokalnych portalach informacyjnych i społecznościowych.

Natomiast pełny, szczegółowy materiał odnośnie do realizowanego programu wraz z obowiązującymi wnioskami i procedurami został umieszczony na stronie internetowej PCPR oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki.

Procedury programu wymagają również przeprowadzenia przez pracowników PCPR obowiązkowych kontroli w miejscu zamieszkania wnioskodawców, którzy zakupili sprzęt w ramach programu (minimum 20% zawartych umów) oraz przeprowadzenia ewaluacji programu wśród beneficjentów na podstawie badania ankietowego.

Realizacja programu pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Na podstawie umowy nr 231 w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2023 roku środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, zawartej pomiędzy Powiatem Puławskim a Wojewodą Lubelskim, PCPR w Puławach w 2023 roku przystąpiło do realizacji i realizowało ww. program.

Program pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” zapewnia usługę asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, dedykowaną osobom niepełnosprawnym.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- a) poprawy jakości życia dorosłych osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;

- b) zapewnienia osobom niepełnosprawnym wsparcia oraz pomocy adekwatnej do potrzeb;
- c) umożliwienia zaangażowania osób niepełnosprawnych w wydarzenia społeczne/kulturalne/rozrywkowe/sportowe itp.;
- d) dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego dotyczącego realizacji zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

Program zapewnia osobom niepełnosprawnym wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowanie w życiu społecznym. Usługi asystenta wpisują się w główny cel funkcjonowania Funduszu Solidarnościowego, którego idea jest m. in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych. Należy podkreślić, że dostępność usług asystenta powinna przyczynić się do umożliwienia prowadzenia przez osoby niepełnosprawne bardziej aktywnego i samodzielnego życia. Uwzględniając powyższe, nadrzędnym celem usług asystenta powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla:

- a) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami o konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- b) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Program ma także zapewniać:

- 1) możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym;
- 2) ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- 3) przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych;
- 4) zwiększenie wsparcia świadczonego przez asystentów ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (ASPE) w zakresie wsparcia niepełnosprawnych uczniów, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Program adresowany jest do dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Realizację programu w 2023 r. przedstawia poniższa tabela

Liczba osób niepełnosprawnych objętych programem	Liczba wykonanych godzin usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych	Kwota środków przekazana przez Wojewodę z Funduszu Solidarnościowego na realizację programu	Kwota środków z Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację programu
47 (w tym 44 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 1 osoba z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz 2 dzieci niepełnosprawnych w wieku do 16. r. ż.)	15742	697 374 zł	614 481,48 zł

X. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

W ramach współpracy Centrum na bieżąco informuje organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne, ich rodziny i opiekunów o inicjatywach podejmowanych przez różnorodne podmioty na rzecz osób niepełnosprawnych.

W dniu 25 kwietnia 2023 r. w Starostwie Powiatowym w Puławach odbyło się spotkanie informacyjno-doradcze dla przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu puławskiego. Program spotkania obejmował takie zagadnienia, jak: rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych w powiecie puławskim, podział środków PFRON przypadających wg algorytmu w 2023 r. dla Powiatu Puławskiego, informacja nt. realizacji w 2023 r. programów „Aktywny samorząd” oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.

Ponadto Centrum współpracuje stale z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przy udziale środków PFRON. Szczegółowy zakres tej współpracy opisano w rozdziale IX.

XI. DZIAŁALNOŚĆ PUNKTU INFORMACYJNEGO DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Punkt jest prowadzony przez pracowników PCPR i udziela informacji służących wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, w szczególności o:

- prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
- możliwościach wsparcia finansowego i rzeczowego wynikającego z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- instytucjach wsparcia działających w rejonie zamieszkania osoby niepełnosprawnej,
- organizacjach zrzeszających i działających na rzecz środowiska niepełnosprawnych.

W roku 2023 osobom potrzebującym zostało udzielonych 850 różnych porad i informacji, m.in. nt. programu pn. „Aktywny samorząd”, obowiązujących procedur i możliwości uzyskania dofinansowania ze środków PFRON.

XII. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Aplikowanie o środki zewnętrzne, m.in. z dotacji celowych w ramach programu osłonowego MRPiPS w celu wzbogacenia realizacji działań w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej celem zapobiegania zjawisku przemocy domowej oraz skuteczniejszej pomocy osobom doznającym przemocy i osobom stosującym przemoc (realizacja grupowego programu korekcyjno-edukacyjnego).
2. Prowadzenie grupy dla dzieci i młodzieży mającej na celu rozwijanie i wzmacnianie umiejętności społecznych i interpersonalnych oraz naukę radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
3. Poszerzenie oferty wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez realizację programów takich jak „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Aktywny samorząd”, "Samodzielność - Aktywność - Mobilność!" Dostępne mieszkanie oraz "Samodzielność - Aktywność - Mobilność!" Mieszkanie dla absolwenta.
4. Organizowanie szkoleń dla kadry pomocy społecznej z terenu powiatu puławskiego celem wzmocnienia kompetencji zawodowych.
5. Udzielanie wsparcia psychologicznego uchodźcom z Ukrainy.
6. Udzielanie cudzoziemcom, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą pomocy mającej na celu wspieranie procesu ich integracji.

XIII. ZESTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej zgodnie z limitem określonym w projekcie „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Puławskim na lata 2024–2026”; w rodzinie tej umieszczonych zostałyby co najmniej troje dzieci.
Potrzeba utworzenia w 2024 r. ww. formy rodzinnej pieczy zastępczej wynika z diagnozy przeprowadzonej na potrzeby „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024–2026” i jest zgodna z limitem rodzin zastępczych zawodowych określonym w projekcie ww. programu na lata 2024–2026.
2. Przeszkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
3. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych w celu podniesienia kwalifikacji i wzmocnienia kompetencji wychowawczych osób sprawujących pieczę zastępczą.
4. Kontynuowanie spotkań grupy wsparcia dla niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych.
5. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz usamodzielnianym wychowankom bezpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa specjalistycznego.

6. Zapewnienie badań pedagogicznych i psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka.
7. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
8. Promowanie rodzicielstwa zastępczego, m.in. w formie informacji na stronach internetowych, ogłoszeń, banerów, kalendarzy, imprez integracyjnych i innych w celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze oraz kreowania pozytywnego wizerunku idei rodzicielstwa zastępczego.
9. Wzmacnianie kompetencji zawodowych osób pracujących z rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domami dziecka i wychowankami pieczy zastępczej.